

Ameriške vesti.

Iz delavskega sveta.

Ofenziva se nadaljuje.

Mehikanske četaše so obesili v Demingu. Vojaški vlak v nevarnosti, da poleti v zrak.

Strojniki in rudarji so dosegli lepe uspehe.

Mehiško obzorje se jasni.

OBLASTI V PORTLANDU HOČEJO, DA LJUDSTVO OSTANE NEUMNO.—BANKIRJI POMOILŠČENI, DELAVCI PA OSTA- NEJO V JEČI.—NEVARNI BANDIT HOOPER PRJETA.—FARMARJI V KANSASU IČEJO DELAVCE.—EKSPLO- ZIJA V TOVARNI ZA STRELIVO.—SOCIALISTI ZAHTE- VAJO, DA SE ODPOKLIČE AMERIŠKO ARMADO IZ ME- HIKE.

V Minnesoti je tedaj zopet delavska kri.

FRANCOZI PRODIRAJO DALJE.—ANGLEŠKI SO USTAVLJENI "ZA TRENOTEK".—PRI VERDUNU SKAČE EMAGA EDJ SEM EDJ TJA.—NA DRUGEM KONCU EMAGUJEJO NEMCI IN RUSI.—RUSKE PATRULJE BAJE NA OGR- SKEM.—NA SOFIJO PADAJO BOMBE.—WILSON IN CARRANZA SE BOSTA POMIRILA.—NAČRT ZA SKUPNO OBMEJNO STRAŽO.

Debs je razkrinkal zarotnike, ki žele vojno z Mehiko.—Paraliza med otroci v Illinoisu.

Strojniki zahtevajo 48urni tedni delavnik.

pravljanje so socialisti razdelili med udeležence pri pohodu 7000 istovrstnih socialističnega lista, ki je prinesel izbrano gradivo, zakaj so kapitalisti za vojno pripravljaje.

Razno iz inozemstva.

ZADNJE VESTI.

London, 5. julija. — Francozi napadajo tretjo nemško obrambno črto pred mestom Peronne. Angleži so večer vjeli celi nemški bataljon, 600 moč in 20 častnikov. Vseh vjetnikov v zavezniških rokah je do danes 15.000.

London, 5. julija. — Ruske kavalerijske patrulje so prekorčile Karpat pri Kimpolungu in prišle na Ogrsko. Tako poročajo iz Bukarešte.

Berlin, 5. julija. — Nemško-avstrijske čete so vrgle Ruse nazaj pet milj daleč južnoistočno od Tumaka.

London, 5. julija. — Po vsi Nemčiji kroži poročilo, da je ofenziva zaveznikov popolnoma ustavljena in da pače Verdun v par dneh.

Splošni položaj.

Angleško-francoska ofenziva je večer, zadel ob hud odpor. Iz Berlina poročajo, da je zavezniški naval na nekaterih krajih popolnoma ustavljen; to priznavajo tudi v Londonu in v Parizu, toda s pripombo "samo za trenotek". Na najhujši odpor so sadali Angleži. Na samo, da so ustavili pro-

Somme ni bilo danes bojev. Na južni strani smo pa kljub deževju in nevihtam okupirali gošč med Asevillersom in Barleuxom, kakor tudi vas Belloy. V naše roke je padel tudi Estrees, razen enega konca, kjer se Nemci še branijo. Samo v Estreesu smo ujeli 500 Nemcev.

London, 4. jul. — Hudi boji se vrše v La Boiselle, katerega so Nemci deloma reokupirali. Zopet smo pomnožili število ujetnikov in zajeli več materiala. Današnje operacije so bile bolj lokalnega pomena, kajti oviral nas je dež z nevihtami. Do danes smo ujeli 5000 Nemcev, kar jih je v naših rokah. Sovražnik je dobil pomoč in za trenotek smo naleteli na odpor.

Berlin, 4. jul. — (Zapadno bojišče) — Severno od Anepri ni bilo sovražnih napadov. Med Anere in Somme so se pa vrtili proti nam močni napadi v masah, toda odbili smo vse s pomočjo infanterije in artilerije, ki je prizadela sovražniku velike izgube. Hudi boji so bili pri vsi Hardcourt, in tam smo dobili Francoze.

London, 4. jul. — (Istočno bojišče) — Ruske topovske so bombardirale courtlandsko obrežje blizu Babazema, ali brez uspeha. Naše obrežne baterije in letalec so jih odpodili. Blizu Minska in severno od Smorgona so napadli Rusi naše postojanke, toda pognali smo jih nazaj s težkimi izgubami; ostavili so tudi 243 ujetnikov. Na obeh straneh železnice od Baranovičev do Korina so Rusi napadli po večer artilerijski preparaciji naše črte in zdaj vodimo protinapade. Drugod smo jih potisnili nazaj. Močni ruski protinapadi južno in južnozapadno od Lutka ne morejo ustaviti našega napredovanja. Tam smo zajeli 1800 Rusov.

Petrograd, 4. jul. — Vročje bitke so v tiru med rekama Styr in Stokhod. V okolišju Kolomena smo pognali Avstrijce v beg in jim vzeli vas Potok Čarni, štiri kanone in par sto moč. Južno od Zirine in severnoistočno od Baranovičev smo večer prodrli dve nemški liniji in ujeli 2700 vojakov ter zajeli enajst kanonov.

Rim, 4. jul. — Avstrijci so napadli po triurnem bombardiranju naše postojanke na klanec Mont Pasubio, toda mi smo jih odbili z bajonetami in jim prizadjali velike izgube. Med Adizo in Brento se vrše artilerijski boji. V dolini Campelle smo pregnali Avstrijce iz njihovih pozicij in ujeli 132 moč. V okolišju Tržiča smo okupirali avstrijske zakope in ujeli 381 avstrijske vojakov in 2700 avstrijskega poveljnika.

Dunaj, 4. ju. — Vsi italijanski napadi so bili odbiti. Vjeli smo 177 Italijanov.

London, 4. jul. — Kapitan Cecil Battine, militaristični kritik londonskega "Daily Telegraph" piše glede nove ofenzive zaveznikov sledeče: "Sedanjsa ofenziva tripleentente proti centralnim državam je

Polnočno poročilo: Severno od

Deming, New Mexico, 2. julija. — Obesili so štiri pristaše Ville, ki so se udeležili napada na Columbus dne 9. marca. Na morišče so odšli paroma in ne da bi se bali smrti. Tourino Garcia, ki je še trpel vsled rane, ki jo je dobil pri napadu, je dejal pod vislicami: "Umreti je treba in želim, da mi vojni sovražniki odpuste, kot sem jim jaz odpustil."

Euzovio Ronteris, ki je šel z Garcia na vislice, se je smehljaj in spodbujal Juana Castillo in Jose Rangela, ki sta tvorila drugi par, naj umreta pogumno. Dejal je: "Umreti je treba, a nedolžen sem." Katoliški duhoven je spremljal Mehikance na morišče, ki so šli v smrt ravno tako stoično kot njih tovariša dne 9. junija.

Parsons, Kans., 4. julija. — Aretirali so tri Mehikance malo preje, preden je pridrdral vlak s prvimi ilinojskim polkom. Pravi- jo, da so jih prijeli, ko so hoteli odpreti gibališče. Po tem dogodku so odposlali straže iz Parsonsa, da stražijo železniške mostove. Te- goveci so dobili od ameriške vojske, da ne smejo prodajati Mehikancem strelnega orožja in streliva, ker pojde skozi mesto nad petdeset vlakov z vojaštvom.

Portland, Ore., 4. julija. — Aretirali so Mrs. Margaret Sanger in še tri druge žene, ker so sklica- le protestni shod proti aretaciji treh mož radi prodajanja letakov o porodniški kontroli, ki jih je napisala mrs. Sanger.

Žene so govorile na velikem shodu v gledališču in povdarjale, da je aretacija nepostavna. Po končanem shodu, ko se je ljudstvo pričelo razhajati, so policaji, ki imajo posebno nalogo, da čuvajo moralo, aretirali mrs. Sanger, gđe. Marie Eguy, mrs. F. A. Greatwood in gđe. Maude Bourner. Stražniki morale so jih obdolžiti, da so širile umazano "literaturo".

Washington, 3. julija. — Predsednik Wilson je pomilostil S. D. in W. G. Simpsona, lastnika prve narodne banke v Caldwellu, Idaho, ki sta bila v marec 1915 obso- jena na pet let ječe, ker sta izda- la hranilni certifikat z namenom, da goljufata. — Čudno je, da de- lavci, ki so bili spoznani krivim v Indianapolisu, da so prevažali di- namit na osebnih vlakih, še niso pomilosteni, dasiravno se je zanje zavzelo že parkrat organizirano delavstvo.

Muskegon, Mich., 3. julija. — Znani socialist Eugene V. Debs je tukaj govoril pred mnogobrojnim občinstvom o homatijah v Mehiki. V svojem govoru je obtožil denar- ne mogotece zarote, ki hočejo 12- 000,000 po svobodi hrepenječih pe- nov potisniti v staro sužnost. Ljudstvo je govorniku prirejalo burne ovacije, ko je sarkastično vihtel bič nad denarnimi mogotci.

Washington, 4. julija. — Senat je sprejel proračun za opremo fortifikacij, nabavo streliva itd., ki dokazuje, da tudi pri nas mi- litarizem marsičesa. Lani se je iz- dalo v ta namen le 17 milijonov dolarjev, letos pa pojde 26½ mi- ljonov.

New York, 4. julija. — Produ- cers' Oil Company v Houstonu, Tex., podružnica Texas Company,

ki ima odločilno besedo od oljni- mi zemljišči v Texasu, Oklahomi in Louisiana, je določila, da se delničarjem izplača šest milijonov dolarjev kot dividenda ali 200 odstotkov na uloženo glavnico. Vpri- čo takih masnih dividend vpra- šuje ljudstvo, zakaj ima naravno olje oduške cene. Zakaj? Divi- dende govore razločen jezik!

Madison, Wis., 3. julija. — Dne 30. julija je moralo mnogo gostiln zapreti vrata v krajih, v katerih so dne 4. aprila t. l. volilci glasovali za "sušo". V 15 mestih so pa odprli gostilne, ker so se volilci izrekli, da so se naveličali prohi- bicionistične hinavščine.

Vprašanje prohibicije se vlači kot povest o steklem polju in jari kači: enkrat so volilci za "sušo", drugič pa za "mokroto". To do- kazuje, da pri glasovanju ne od- loča prepričanje, ampak so mero- dajne razmere.

El Reno, Texas, 2. julija. — Sre- di pošlave poročene s katkom blizu Fort Reno, ki je bil v bližini rški milico. V teku enega tedna bo tukaj 25,000 milicarjev, ki bodo razstreseni med El Pasom in Columbusom, N. M.

Washington, 2. julija. — Zbor- niški odbor za sredstva hoče pre- ložiti kongresu zakonsko predlo- go, ki določa za vojno strelivo ne glede nato, če se ga rabi doma ali v inozemstvu, za 25% odstotkov povišan davek.

La Crosse, Wis., 3. julija. — Krava je umorila šestletnega Er- nesto Muenkela. Žival je bila zelo krotka in negovali so jo vsi. Ža- losten dogodek dokazuje, da ni zaupati najkrotkejši živali, ker nihče ne ve, kedaj se obudi zver v nji.

Iron River, Wis., 2. julija. — V- sled prezgodnjega strela je ska- lovje pokopalo pod sabo rudarja Luigi Defota v rudniku Youngs, ki je na mestu izdihnil. Iskali bodo zopet vzroke, ki so povzročili smrtno nezgodo, dasi leže na dlan- ni. Odpravi naj se streljanje, do- kler rudarji delajo, pa bodo izo- stale take nezgode.

Schenectady, 3. julija. — Her- bert M. Merrill, tajnik lokalne so- cialistične organizacije, poroča, da je župan Lunn, ki ga je organiza- cija radi nesocialističnega ravna- nja izključila iz stranke, izgubil kontrolo nad socialističnim listom "The Schenectady Citizen".

San Francisco, Cal., 2. julija. — Policija v San Francisco poroča, da je prišla Johna Austina Hooper, najbolj nevarnega bandi- ta na severozapadu, ki je bil v Joplinu, Mo., poznan pod imenom Willbur Mason. Hooper je pobe- gnil iz ječe v Grant Passu, Ore., že pred enim letom. Po svojem begu je oropal vlak Southern Pacific železnice in podtikajo mu še en- tucat takih drznih ropov.

Oskosh, Wis., 2. julija. — Mrliškogledniška (koronerska) porota je osvobodila Hugo Grun- skega, tukajšnjega farmarja vsa- ke krivde, ki je zadavil svojega svaka Hermansa Rossov.

Grunske se nahaja sedaj v bol- nišnici radi strelne rane, ki mu

Žrtve v interesu delavstva.

Pittsburgh, Pa., 3. julija. — Kriminalno sodišče je obsodilo devet delavcev, med njimi je eno, na ječo od devetih mese- do treh let in pol radi nemirov, so jih povzročili kapitalistični je- menjaki v stavki tovarne Westing- house in drugih tovarnah ob re- delavstvu. Kapitalisti mislijo, da bodo takimi obsodbami preprečili de- lavsko gibanje, ker ne vedo, da na mesto vsakega bovca stopi ko- jod deset, in če je treba tudi sto- novih bojevnikov. Delavske vpra- šanje bo rešeno, ko pogine kapi- talizem.

Unija strojnikov se krepko bojuje za izboljšanje delavskih razmer.

V Newarku je 3000 strojnikov že deloma zmagoval v bitki me- delavci in delodajalci. Štirideset delavnic je priznalo osemurni de- lavnik v dveh delavnicah se vrše pogajanja. Razume se, da vsakovrstni grošnjaki ne bi klj pa nimajo na delavce.

najbrž 7000 strojnikov, če tovar- narji ne prizivajo osemurnega de- lavnika.

Socialistična organizacija v Buffalu napreduje.

Terezija S. Markell poroča, da se razredno zavedna armada de- lavstva množi vidno, od kar so pričeli izdajati socialistični list v angleščini. List je odprl marsikter- remu delavcu oči, da je spoznal, da se delavstvo lahko osvobodi kapitalistične sužnosti, če potom politične organizacije osvoji poli- tično moč. Ob času parade za blazno kapitalistično vojno pri-

jo je prizadjal Rossow. Zadavil je Rossowa že potem, ko je bil ob- streljen.

Topeka, Kans., 3. julija. — Kan- saški farmarji izjavljajo skozi McBride, delavskega komisarja, da potrebujejo 10,000 poljskih delavcev, da spravijo letino pod streho. Vse mobilizacije milice se je odtegnilo poljedelstvu kakih 3,000 delavcev.

Farmarji naj plačajo poštene plače za poštno delo, pa jim ne bo treba oglašati za delavce.

Washington, 3. julija. — Kon- gresni odbor se je izrekel za pred- log socialističnega kongresnika Meyer Londona, ki je priporočil, da se izvoli odbor za študiranje delavskega zavarovanja proti nez- gozam, boleznim, starosti in brezposelnosti, ki naj potem izde- la tozadevno predlogo.

Neverjetni Tomaži se zdaj lah- ko prepričajo, da lahko en sam socialistični kongresnik več do- seže za delavce kot par tucetev republikanskih in demokratičnih.

Iz urada soc. eksekutive, 2. ju- lija. — Program soc. stranke se izroči takoj javnosti, ko bo pra- vilno stiliziran. Glede vojne se za- hteva, da se predsedniku odvzame moč napovedati vojno in se je izroči ljudstvu, ki naj s splošnim glasovanjem odloči o napovedi vojne; izjema velja le za slučaj obrambe. Z drugimi besedami bi rekli: Če se hoče napovedati ova- jevalno vojno, tedaj mora ljud- stvo s splošnim glasovanjem od- ločiti, če je za vojno ali proti

vojni. Ako bi pa tuja sila hotela vdreti v Združene države, tedaj je dolžnost socialistov, da prime- jo za puško in branijo Združene države pred podjarmljenjem tuje sile.

V programu je tudi jasno po- vedano, da so socialisti proti ka- pitalističnemu vojnemu priprav- ljanju, ravnotako odločno je pa izrečeno, da socialistična stranka ni stranka, ki zahteva "mir za vsako ceno".

Kane, Pa., 2. julija. — V to- varni Aetna Explosive Company v Emporiumu, Pa., se je dogodila strašna eksplozija, ki je zahtevala pet človeških življenj in vsled ka- tere je bilo 16 oseb težko ranjenih.

Družba izdeluje že dve leti stre- livo za zaveznike. Evropska vojna zahteva tudi žrtve med ameri- škimi delavstvom, dasi Združene države niso zapletene v vojno. In temu je kriva kapitalistična pro- fitaželnost.

Oakland, Cal., 3. julija. — (Iz- virno poročilo.) V Hamilton Au- ditorium so obdržavali socialisti velik ljudski shod, na katerem je bila sprejeta rezolucija, da se od- pokliče ameriško armado iz Me- hike. Armada naj se vporabi za zastraženje ameriško-mehikanske meje, ker le na ta način je mogo- (Dalje na 4. strani, 5. kol.)

Chicago, v sredo jasno, v četr- trtek deloma oblačno. Tempera- tura ne bo dosti izpremenjena.

Illinois: V sredo in četrtek de- loma oblačno.

Chicago, v sredo jasno, v četr- trtek deloma oblačno. Tempera- tura ne bo dosti izpremenjena.

Illinois: V sredo in četrtek de- loma oblačno.

Illinois: V sredo in četrtek de- loma oblačno.

protinapadi vrgli nazaj iz meste- ca La Boiselle. V Londonu pra- vijo, da so se unaknili iz tega me- sta "le deloma". Medtem ko so poročali zavezniki v pondeljek večer o okupiranju mnogih no- vih mestec, in sploh da so iztrgali Nemoem okrog petdeset štirija- kih milj ozemlja, poročajo danes, da so jih večer ovirale hude ne- vihte s plohami, vsledčesar niso mogli naprej.

Boji v Verdunu se nadaljuje brez prestanka in Nemci poročajo, da so zojet vzeli zemeljske utrdbe v Thiamontu. Te utrdbe so že štirikrat menjale gospodarja.

Rusi poročajo, da so zdobili dve nemški črti in zajeli nadalj- nih 3000 moč v okolišju Baranovi- čev. Nemci pravijo, da se tamkaj vrše njihovi protinapadi, ki so vspešni. Glasom nemškega poro- čila se razvija ruska ofenziva pro- ti Hindenburgovi armadi, toda do zdaj so bili odbiti vsi napadi. Da- lje poročajo Rusi, da so strli av- strijske linije ob reki Zlota Lipa v Galiciji.

Italijani nadaljujejo svoja po- ročila o zmagah. Večraj so okupi- rali nekaj avstrijskih zakopov v okolišju Tržiča in ujeli 381 Avstrij- cev. Iz Dunaja pa poročajo na kratko, da so bili odbiti vsi itali- janski napadi.

Iz Soluna prihaja vest, da so francoski letalec metali bombe na Sofijo, glavno mesto Bolgarske, in razdajali kolodvor. Ob reki Var- dar v grški Makedoniji se razvi- jajo artilerijski boji. Turki po- ročajo o zmagi ob Črnem morju.

Uradna poročila slede:

Francosko poročilo.

Pariz, 4. jul., popoldne. — Se- verno in južno od Somme je bila tišina zadnji noč. Organizirali smo se v osvojenih mestih in so- vražnik ni poskušal s protinapadi. Zajeli smo veliko materiala in do- dali smo tri nove baterije — dve velikega kalibra — prejšnjemu ple- nu. V enem zakopu smo našli štiri- deset trupel in na klanec Her- becourta so imeli Nemci velike iz- gube. Severno od Frise so naši letalec užgali nemški balon. Med Aure in Aisne so naše posadke na- padle prvo nemško črto in se vrni- le z mnogimi ujetniki.

Polnočno poročilo: Severno od

Polnočno poročilo: Severno od

Polnočno poročilo: Severno od

Iniciativni predlogi za spremembo jednotinih pravil.

V današnji izdaji priobčujemo v zmlisu pravil iniciativne predloge društev S. N. P. J. za spremembo pravil. Priobčeni so drugič, to je zadnjikrat.

V zmlisu pravil mora vsak predlog podpirati v teku šestih tednov po objavljenju v Glasilu deset društev S. N. P. J. in iz desetih različnih držav. Inicijativni predlog, ki ni v šestih tednih podpiran, se ga zavrne.

Pred 14 dnevi je pričela tudi javna razprava o stavljenih predlogih, ki traja tako dolgo, da so predlogi zavrnjeni ali da gredo na splošno glasovanje. Javne razprave se lahko udeležijo vsak brat in sestra, vsako društvo, društveni ali pa gl. odbor S. N. P. J.

Opozarjamo še enkrat brate in sestre, da javna razprava preneha, ko prične splošno glasovanje. Kdor misli pisati za ali proti, naj pride s svojimi nasveti v javnost, dokler je čas, ne pa potem, ko bo pričelo splošno glasovanje.

Kedaj prične splošno glasovanje, sedaj še nihče ne ve, ker še noben predlog ni podpiran. Vsekakor bo vzelo še najmanj šest tednov, da prične splošno glasovanje in v tem času lahko pove vsakdo svoje misli, ki se zanima za stvar.

Gl. upravni odbor je nekterim društvom vrnil inicijativo in jim priporočil, naj stopijo v zvezo z drugimi društvi in popravijo inicijativo, da bo soglašala skozinškost s pravili. Nektera društva se stopila v zvezo z drugimi društvi, nektera so popravila svojo inicijativo, druga zopet ne. Nektera društva sploh niso vrnila inicijative. Ta društva opozarjamo, ako so še pri volji inicijativirati svoje predloge, da jih pošljejo br. gl. tajniku, da se jih potem priobči v Glasilu. Ravnotako opozarjamo druga društva, ki mislijo mogoče kasneje priti s kakšno inicijativo glede pravil v javnost, naj to stori sedaj. Le na ta način je mogoče prihraniti čas in troške.

Inicijativo in referendum imamo v pravilih, da brate in sestre popravijo, kar smatrajo, da je potrebno popraviti, ne pa radi tega, da bi vsaki teden imeli splošno glasovanje.

Pravila bodo skoraj šest mesecev pravomočna in v tem času so se brate in sestre prepričali, kaj je treba popraviti.

Zdaj je čas za popravljanje pravil in inicijativiranje predlogov.

INICIJATIVNI PREDLOGI.

Roundup, Mont.

Društvo "Živila Ilirija," šte. 114 je na svoji redni seji 2. aprila inicijativiral sledeči predlog:
I. Da se bolniške podpore ne izplača nobenemu članu, ki ni bolan 10 dni, pravilno javljen pri zdravniku in društvenem tajniku; če je bil bolan 10 dni, dobi podporo od prvega dne.

II. Naj bi društva plačala bolniško podporo sama za prvih šest mesecev za jedno in isto bolezen; v daljni boleznij naj bi Jednota vpoštevala točko 30 bolniškega oddelka. Na Jednoto naj bi se plačalo v bolniški sklad 10 centov na mesec na vsak dolar zavarovalnine.

Po sprejemu tega predloga bi bili zavarovani za eno leto in 6 mesecev za bolniško podporo.

(Pečat.)

Joseph Ruzich, tajnik.

Durango, Colo.

RESOLUCIJA:

Društvo "Zvon," šte. 40 S. N. P. J. v Durango, Colorado, apelira na vse brate in sestre, na vsa bratska društva za spremembo VIII. člena, 3. točke.

Omenjena točka je škodljiva za društva in Jednoto kakor tudi za pojedinega člana. Lahko rečemo, da je velika večina članov, ki imajo zdravnik za slučaj bolezni, ki ga plačujejo mesečno, a dosti takih, ki imajo po dva zdravnik za slučaj bolezni. Taki zdravniki so veliko boljji za člana in Jednoto kakor jednotlivci. Zakaj? Ker od člana ne dobi več kakor svoj mesečni prispevek, zato gledajo, da člana čimprej odzdravijo.

Jednotni zdravnik ne bo gledal za korist in dobrobit S. N. P. J., gledal bo za svojo korist in svoj žep. Koliko bo več bolnik in koliko bo dalja bolezen, bo rajše del in bo več za njegov žep. Po

glejmo brate, ali se ne bo vsakemu br. srec krtilo, odtrgal je od svojih ust, leta in leta plačuje jednoto in še zdravnik, dosti je takih, ki po dva, za slučaj bolezni in v služaju bolezni, bo vse dobil zdravnik. Kdo bo pomagal družini bolnega brata? Naše geslo je pomagati drug drugemu: eden za vse, vsi za enega.

Posebno tukaj na zapadu so zdravniki veliki gospodje. Vsaki obisk račun od dva do tri dolarje. Pogledjmo koliko bolni brat dobi od svoje podpore, če ga zdravnik obišče dvakrat v tednu. Dva obiska od zdravnika \$4.00, prebitek za bolnega brata \$3.00 na teden. Ali zadostuje za družino bolnega brata tri dolarje na teden? Mogoče isti ima enega ali sploh dva zdravnik, ki ga ne stanajo več kakor mesečni prispevek.

Člen VIII., točka 3. se glasi dobesedno:

Za slučaj bolezni mora jednotni zdravnik obiskati bolnika najmanj enkrat v tednu, bolezen mora označiti v angleškem jeziku in sicer razločno in čitljivo. Na plačilno nakaznico mora označiti natančen čas, kedaj sme bolnik iti na sprehod, če mu je ta dovoljen. Ako je stanje bolnika tako, da sme na sprehod, mora bolnik obiskati jednotnega zdravnik najmanj enkrat v tednu in če zdravnik zahteva še večkrat.

Točka 3. naj bi se črtala. Ista naj bi se glasila:

Vsako društvo ima pravico v slučaju sumljive bolezni dati bolnega člana preiskati od jednotnega zdravnik, če jednotni zdravnik izjavi, da je sposoben za delo, trpi stroške dotični, a v nasprotnem slučaju društvo.

Društvo "Zvon," šte. 40 S. N. P. J. v Durango, Colorado, šteje 54 članov in vsaki član je preiskrbljen z zdravnikom in nad tretjina s dvema zdravnikoma. Med člani se je pokazala slaba volja, ker smo prepričani, da je med več brati ista nezadovoljnost.

Apeliramo na bratska društva, kakor tudi na pojedine brate in sestre, da dobro prevdarijo omenjeno točko. Vse do zdaj sprejete resolucije smo podpirali, in tudi pričakujemo zadostno podporo v zmlisu pravil, da omenjena točka pride na splošno glasovanje.

Soglasno sprejeto na redni seji 6. februarja 1916.

(Pečat.)

Predsednik: Frank Erzek.

Tajnik: Alois Jakše.

Blagajnik: Martin Verce.

Zapisnikar: Joe Pucel.

Radley, Kans.

Društvo "Spoznanje," šte. 72 S. N. P. J., je prišlo do zaključka po večkratni debati zaradi VIII. člena sedanjih pravil S. N. P. J. "Jednotni zdravnik," ako se hoče mir in red obdržati, in vsak nesporazum preprečiti med člani, da je potrebna VIII. člen "Jednotni zdravnik" nekoliko spremeniti, iz sledečih razlogov. Sploh v vsaki naselbini je po več stalno naseljenih zdravnikov, in po večini je navada, da gotovo vsak član plačuje mesečno enega zdravnik, kakor stalnega hišnega zdravnik. Torej v slučaju bolezni ni potreba potem zdravnik plačati, pač pa zdravlila. Drugi razlog je: Če nekateri ne plačuje mesečno zdravnik in v bolezni vzame zdravnik, ki se mu zdi najbolj zanesljiv, in društvo mu pošlje zopet svojega društvenega zdravnik, kakor določajo sedanja pravila, nastane vprašanje, komu je mogoče plačevati dva zdravnik? Tistemu, ki plačuje stalno mesečno svojega hišnega zdravnik, ali drugemu, ki le za slučaj bolezni vzame zanesljivega zdravnik?

V členu VIII., točka 6. določa v pravilih, da jednotnega zdravnik plačajo tisti člani, ki ga potrebujejo. To je glavna točka, ki se ne more vzdržati. Tu nastane finančno vprašanje, naj li društvo plačuje zdravnik, ali naj ga bolnik plača sam. Znano je sploh vsakemu, da denarna kriza se potika vsepovsod med delavel, naj si bude v tej ali oni državi ali naselbini.

Podporna organizacije obstoje večinoma le iz delavskih slojev, ravnotako tudi lokalna društva. Tu nastane vprašanje, je li mogoče vstrajati društvom in članom pri ogromnih stroških, ki nastajajo od časa do časa vedno ogromnejši, ali more posameznik vstrajati pri takem ogromnem plačevanju? Torej kogar zadene bolezen, naj tedaj izda vso bolniško podporo samo zdravnikom. Kaj naj stori potem družina dotičnika? Društvo je v tem oziru prišlo do zaključka, da naj bi se društveni zdravnik poklical ali rabil v slučaju sumljivosti, ne pa pri takih bolnikih, ki imajo vidne rane.

Torej iz navedenih razlogov stavi društvo "Spoznanje," šte. 72 sledeči inicijativni predlog, ter tudi apelira na članstvo S. N. P. J., naj ga podpira.

Društvo "Spoznanje," šte. 72 S. N. P. J. stavi sledeči inicijativni predlog za spremembo VIII. člena, točka 6.

6. Jednotnega zdravnik plača Jednota iz upravnega sklada. Jednota lahko sklene ali se pogodi z jednotnim zdravnikom za primerno ceno, katero sme računiti za obiskovanje bolnikov v bolezni. Novi kandidacije, ki želijo stopiti v društvo, plačajo za njih preiskavo zdravnik sami, ravno tako morajo plačati zdravnik dotični člani sami, ki se hočejo zavarovati v višje razrede za bolniško podporo ali posmrtnino.

Za društvo "Spoznanje," šte. 72.

(Pečat.)

Predsed. John Dollar.

Taj. John Goršek.

Blagaj. Jacob Remshak.

Chicago, Ill.

Inicijativni predlog društva "Slovenski Dom," šte. 86 S. N. P. J.

Društvo si šteje v dolžnost staviti sledeče popravke v pravilih na strani 83, člen VIII. "Jednotni zdravnik." Ta člen naj se glasi:

VIII. Člen. Zdravniki.

1. Vsako krajevno društvo mora imeti svojega zdravnik, katerega voli društvo tajno s listki. Kjer je več kandidatov se smatra izvoljenim tisti, ki prejme največ glasov. Ako razmere dopuščajo, ima društvo lahko tudi dva zdravnik.

2. Zdravnik mora vse kandidate natančno preiskati in podati svojo izjavo, če je spremeljiv ali ne. Sprejema se jih pa na (first class ali good risk). Odklanja se jih pa na (fair doubtful risk).

3. Za slučaj bolezni mora zdravnik obiskati bolnika najmanj enkrat v tednu; bolezen mora označiti v angleškem jeziku in sicer razločno in čitljivo.

Na plačilno nakaznico mora označiti natančen čas, kedaj sme bolnik iti na sprehod, če mu je ta dovoljen. Ako je stanje bolnika tako, da sme na sprehod, mora bolnik obiskati zdravnik najmanj enkrat v tednu in če zdravnik zahteva še večkrat.

4. Vsak bolnik, ko se javi bolnega, mora obenem sporočiti tajniku svojega društva tudi naslov zdravnik, ki ga zdravi, zdravniku pa naslov društvenega tajnika.

5. Če zdravnik spozna bolnega člana sposobnega za delo, mora to označiti v nakaznici in sporočiti društvu tajniku.

6. Zdravnika plačajo kandidacije in člani, ki ga potrebujejo.

7. Zdravnik ne sme nikdar zapisati prejšnjega ali kasnejšega datuma, kakor dan, kedaj se je javil zdravim, ali kadar ga zdravnik spozna zdravim.

8. Tajnik mora naznaniti ime in naslov društvenega zdravnik gl. tajniku, da ta lahko vsaki čas stopi z njim v korespondenco; od zdravnik sme zahtevati vsa potrebna pojasnila glede novih kandidatov.

9. Če zdravnik ne izpolnjuje svojih dolžnosti in se pri njem zapazi kaj napačnega, se na njegovo mesto izvoli drugega.

(Pečat.)

Predsednik, Anton Putz.

Tajnik, John Turk.

Blagajnik, Frank Urbanz.

Opomba in pojasnilo:

Od kar so "Jednotni zdravnik" v pravilih, smo člani omenjenega društva spvedeli, da pridejo razne neprilike in nepotrebni troški za bolnika z jednotnimi zdravnik; zato apeliramo na vsa bratska društva, da ta predlog podpirajo na svoji prvi seji, da gre čimprej na splošno glasovanje.

Ako je ta predlog sprejet, odpadejo temu nasprotujoče točke to je VIII. člen "Jednotni zdravnik" na strani 83 splošnih pravil.

iki" na strani 83 splošnih pravil.

Forest City, Pa.

Društvo "Mednarodna Zveza," šte. 124 S. N. P. J. sporazumno s društvom "Kamnik," šte. 204 v Luzerne, Pa., stavi inicijativni predlog in sicer, da se poleg sedanjih razredov vpelje še en razred in sicer samo za posmrtnino.

Razlogi: 1. Veliko članov je, ki bi radi dali zavarovati tudi svoje šene samo za posmrtnino, za bolniško podporo pa ne, ker je po njih mnenju preveč za plačevati. Resnično je, da v vsaki delavski družini primanjkuje denarja.

2. Ker je skoraj nemogoče delavski ženi, da ne bi opravljala kakakega malega dela v hiši, dokler se ne zgrudi skoraj onemogla na tla, posebno, katere ima majhne otročiče. Po sedanjih pravilih pa pri najmanjšem prestopku zapade bolniška podpora.

3. Ker smo prepričani, da bude jednotna, ako vpelje ta razred, veliko napredovala na članstvu, posebno pri članicah.

V ta razred, ako se vpelje, naj bi se lahko zavarovali poljubno kakor drugi, ki imajo tudi bolniško podporo, to se razume tako, da se lahko zavaruje v razred, katerega si izbere izmed sedanjih štarih.

Kedor je nad 45. let star, se samosobno razume, da bi se ne mogel več zavarovati kakor za \$150.00, kakor po sedanjih pravilih. Poleg posmrtninakega sklada National Fraternal Congress bi taki člani morali prispevati tudi v upravni sklad in rezervni. Oba društva prosita podporo da gre predlog na splošno glasovanje.

5. Člen "Konvencija," 5. točka, prvi odstavek naj se glasi:

Vsako krajevno društvo z nad petindvajsetimi člani ima pravico izvoliti delegata (injo) v mesecu, ko se v zmlisu teh pravil voli delegate, delegat pa mora biti zavarovan tudi v bolniškem skladu.

6. Točka naj se glasi:

Delegat je lahko vsak član in članica, ki je zmožen pisanja in čitanja in mora biti član društva najmanj tri meseca pred volitvami delegatov za redno ali izredno konvencijo, izvzeti so pa tisti, ki so zavarovani samo za posmrtnino.

Seja glavnega odbora.

X. Člen 11. točka, drugi odstavek naj se glasi: Določiti čas, v katerem mora vsak član plačati dotični assessment, ako je zavarovan v skladu, v katerem je primanjkljaj.

II. Člen "Kvorum" se doda novi stavek, na koncu prve točke: Mora pa biti 5 članov, ki so zavarovani v posmrtninake in bolniškem skladu.

V. Člen "Članstvo," na koncu druge točke nov stavek: Izvzeti so pa tisti, ki se hočejo zavarovati samo za posmrtnino.

VII. Člen "Pristopnina in assessment," nov stavek na koncu 1. točke:

Prosilec, ki se želi zavarovati samo za posmrtnino plača 50c. pristopa, en redni assessment v zmlisu lestvice National Fraternal Congress, 5c v rezervni in 5c v upravni sklad.

X. Člen "Pravice in dolžnosti članov," nov stavek na koncu prve točke:

Člani in članice, ki so zavarovani samo za posmrtnino, ne morejo biti voljeni in tudi glasovati ne, ako glasovanje ni v zadevi posmrtnine.

XI. Člen "Krajevna društva," nov stavek na koncu prve točke: Mora pa biti 10 novih ali pa starih članov, ki so zavarovani tudi v bolniškem in drugem skladu.

Druga točka, prvi odstavek naj se glasi:

Ustanovitelj društva mora, ko ima 10 kandidatov, kateri se hočejo zavarovati tudi za bolniško podporo, pisati glavnemu tajniku po pravila in druge potrebne tiskovine. Opomba k plačilni lestvici na koncu prve točke, nov stavek:

Člani in članice, ki so zavarovani samo za posmrtnino plačajo poleg zgornje lestvice v upravni sklad 5c in v rezervni sklad 5c. "Splošna pravila," I. člen "Assessment" koncu druge točke, nov stavek:

Člani in članice, ki so zavarovani samo za posmrtnino, ni društvo primorano plačati assessmenta zanje.

Na koncu tretje točke, nov stavek:

Člani in članice, ki so zavarovani samo za posmrtnino so samo suspendirani.

Na koncu sedme točke, nov stavek:

Člani in članice, ki so zavarovani samo za posmrtnino, plačajo poleg lestvice National Fraternal Congress, 5c v upravni in 5c v rezervni sklad.

Nov stavek na koncu desete točke:

Od članov in članic, ki so zavarovani samo za posmrtnino gre v upravni sklad pristopnina 50c. in pa mesečni prispevki 5c.

Člani in članice, ki so zavarovani samo za posmrtnino ne prejemajo Glasila.

XI. Člen "Bolniški obiskovalci" koncu prve točke, nov stavek:

Člani in članice, ki so zavarovani samo za posmrtnino so izvzeti od bolniških obiskovalcev.

Vzrok, da predlagamo, da ta razred ne dobiva Glasila, je v tem, ker po našem mnenju bude v ta razred pristopilo največ žen, katerih moške so člani S. N. P. J. Zaradi tega je tudi naše mnenje da se jih oprosti.

(Pečat.)

Predsednik, Josef Čebular.

Blagajnik, Jos. Povšek.

Tajnik, Ernest Krall.

Victor, Colo.

Društvo Golobček, št. 100 S. N. P. J., je na svoji redni seji, dne 14. junija vzelo inicijativo, ter stavi predlog za delno spremembo točke 14. člena V. v ustavi S.N.P.J. Kot v naslednjem razvidno, med sedanjjo in predlagano točko.

Sedanja točka:

14. Prejšnja konvencija nominira osem kandidatov za pritožbeni odtsek in pet kandidatov za odtsek za pravila. Ti kandidacije morajo iti na splošno glasovanje najkasneje šest mesecev pred konvencijo in tistih pet kandidatov, ki dobi-jo za pritožbeni odtsek največ glasov, je izvoljenih, dočim so v odtsek za pravila izvoljeni tisti trije, ki dobe največ glasov. Odtsek za pravila se mora sniti najkasneje tri tedne pred konvencijo v glavnem stanu jednote in sestavi nova pravila, ki jih potem predloži konvenciji. Odtsek za pritožbe se pa mora sniti najkasneje tri dni pred konvencijo v glavnem stanu in rešuje vse pritožbe in prošnje, ki so predložene, in potem poroča konvenciji o svojih zaključkih.

Točka s predlagano spremembo:

14. Šesta konvencija nominira osem kandidatov za pritožbene odtsek in pet kandidatov za odtsek za ustavo in pravila. Kandidacije v odtseku za ustavo in pravila, morajo iti na splošno glasovanje najkasneje eno leto po šesti konvenciji, dočim kandidacije za pritožbeni odtsek morajo na splošno glasovanje šest mesecev pred prihodnjo konvencijo. Pet kandidatov, ki dobi-jo za pritožbeni odtsek največ glasov, je izvoljenih, dočim so v odtsek za ustavo in pravila izvoljeni tisti trije, ki dobi-jo največ glasov. Odtsek za ustavo in pravila prejema vse inicijativne predloge, tičeče se ustanove in pravil. Ako so predlogi pomanjkljivi ali nepopolni, naloga tega odtseka je sestaviti jih v pravem pomenu, kolikor mogoče na kratko in razumljivo. Nadalje sprejema vse druge zadeve, ktere morajo na splošno glasovanje, kakor tudi naznanila od društev, ktera so podpirala predloge, ter rezultat referenduma, ktere objavlja v "Glasilu" in hrani do prihodnje konvencije. Šest mesecev pred prihodnjo konvencijo, sprejema navete tičeče se ustave in pravil in na podlagi istih, tri tedne pred prihodnjo konvencijo, v glavnem stanu jednote, sestavi novo ustavo in pravila, kar potem predloži konvenciji. Odtsek za pritožbe se pa mora sniti najkasneje tri dni pred prihodnjo konvencijo v glavnem stanu in rešuje vse pritožbe in prošnje, ki so predložene ter poroča konvenciji o svojih zaključkih.

15. junija 1916.

ustavo in pravila. ki"; in v sedmi vrsti naj se črtajo besede: "glavni tajnik" ter namestijo z besedami: "odbor za ustavo in pravila."

V 5. točki v četrti vrsti naj se črtajo besede: "gl. tajnik", namestijo naj se z besedami: "odbor za ustavo in pravila".

V 6. točki v drugi vrsti naj se črtajo besede: "gl. tajniku", ter namestijo z besedami: "odboru za ustavo in pravila."

Razlogi:

Vsebina nekterih števil "Glasila" glede inicijativnih predlogov dala je članom društva Golobček, št. 100, povod, da se zadevo na svoji redni seji dne 14. junija razpravo vzeli. Prečitali so se tudi navesti iz Glasila glede pomoči pri sestavljenju predlogov. Društvo priznava potrebo pomoči in nekteri člani so bili mnenja, da se stavi predlog, potem ktereга naj bi bil glavni odbor pooblaščen za to, dočim so bili drugi mnenja, da glavni odbor ima dovolj dela, da bi še inicijativne predloge za društva sestavil in sploh zadeva ne spada v delokrog gl. odbora. Končno prišlo se je do zaključka, da sprememba točke 14. v V. členu ustave je pot, ktero naj se vzame. Članstvu S.N.P.J. je znano, da Jednota ima nominirane kandidate za pravila, toraj vse kar je potrebno, da se odbor izvoli in takoj v akcijo postavi. Posebnih apelacij v prilog našega predloga društvo ne bo pošiljalo, pač pa tem potom članstvu priporočamo, da naš predlog s posebno pozornostjo prečita in potem uradnim potom svoje prepričanje izreče.

Frank Orazem, preds.
Peter Geshell, tajnik,
Martin Miklič, blagajnik.

(Pečat.)

IZ GLAVNEGA URADA.

SEJA GL. UPRAVNEGA ODBORA

15. junija 1916.

Navzoči: Kuhelj, Verderbar, Trbovec, Zavertnik, Molek in upravitelj Godina, Br. Kuhelj o tvori sejo. Zapisnik prejšnje seje sprejet.

Br. Molek poroča, da je bila 2. junija seja uredništva "Prosvete". Dogovorjeno je bilo, kje in kako nabaviti vsa potrebna sredstva za hitro dobavo raznovrstnih vesti pri dnevniku. Poročilo se odobri in se dovolijo potrebna sredstva.

Br. Godina poroča o ponudbah za tisk dnevnika. Tiskarna "Spravedlnosti" računa za 3000 iztisov \$45 in 45 centov za vsakih 100 iztisov več; zraven je všteta tudi ekspedicija. Narodna Tiskarna računa \$32 za 3000 dnevnik iztisov in 40c za vsakih nadaljnih 100 iztisov, ni pa tukaj všteta ekspedicija. Cene za oglase so urejene v obliki pregledne tabele. Poročilo se vzame na znanje in stvar se prepusti upravitelju, da uredi vse po svoji previdnosti.

Br. Terbovec predlaga, da do be vsi člani Jednote na ogled prv številko "Prosvete". Sprejeto.

Br. Verderbar poroča: Delo pri Jednotnem uradu je sedaj v polnem tiru. Edino na pogodbah s kontraktorji manjka še nekaj podpisov. To se izvrši.

V tožbeni zadevi gospe Ane Potušek napram Jednoti v Pittsburgu, Kans., zahteva naš tamoni prvi zastopnik svoto \$165, ki je potrebna za priziv na višje sodišče. Omenjena svota se ima vložiti kot kavejja. Sklenjeno, da se vložijo.

Dr. Kern je poslal nekaj kratkih navodil glede bolniških podpor in izplačil za operacije. Ta stvar se naj priobči v Glasilu. Dalje naznanja dr. Kern, da sprejme zastopništvo na konvenciji National Fraternal Congress v Clevelandu in objavlja, da se bo vdeležil, če le mogoče, vseh važnejših sej. N. F. C. obzaluje, da ne bo imela naša Jednota več delegatov.

Štev. 92, Franklin, Kans., Br. Trefald, star bolnik, je v stiskah in prosil izredne podpore. Se mu dovoli \$15.

Štev. 7, Claridge, Pa. Br. John Šrben je zbolel 28. marca t. l. en dan pozneje, ko je njegova žena porodila. Prijavil je neko bolezen na želodcu. Nakaznica se glasi za \$40. Ker pravila ne dovolijo podpore za notranje, nevidne bolezni v takem slučaju, je sklenjeno, da se mu odbije \$10 za tisti čas, ko je

se mu odbije \$10 za tisti čas, ko je

se mu odbije \$10 za tisti čas, ko je

se mu odbije \$10 za tisti čas, ko je

se mu odbije \$10 za tisti čas, ko je

se mu odbije \$10 za tisti čas, ko je

se mu odbije \$10 za tisti čas, ko je

se mu odbije \$10 za tisti čas, ko je

se mu odbije \$10 za tisti čas, ko je

se mu odbije \$10 za tisti čas, ko je

se mu odbije \$10 za tisti čas, ko je

žena deležna porodne podpore, in dobi \$30.

Štev. 98, LaSalle, Ill. Br. Joe Bratkovič zahteva, da se mu izplača operacijska podpora za kilo lažje vrste (large scrotal hernia). Se ne izplača, ker ta operacija ni bila nevarna.

Jacob Seljak v Jacksonville, Kans., piše da bi radi ustanovili društvo v omenjenem kraju iz starih in novih članov. Kraj je oddaljen največ štiri in najmanj dve milj od bližnjih starih društev. — Se jim dovoli.

Štev. 180, Linton, Ind. Br. Jakob Fajhar je brez dela in v velikih stiskah. Prosi izredne podpore. V smislu pravil ne more dobiti.

Štev. 146, Bessemer, Pa. Br. Krek ima tri nakaznice v znesku \$92. Pohabljen noga. Nakaznice niso podpisane po bolniških obiskovalcih. Se pooblasti zavežnega člana v bližini, da stvar prečisti.

Štev. 142, Collinwood, O. Br. Ant. Mezegec je prejel vso podporo, a je še bolan in v bedi. Se mu dovoli \$15 iz sklada izrednih podpor.

Štev. 206, Grosse, Kans. Društvo pošilja račun v znesku \$14.90 za povrnitev stroškov, ki so nastali vsled zdravniške preiskave br. Strasbergerja, ki je bil sumljivo bolan. Preiskavo je zahteval gl. upravni odbor. Stvar se reši v smislu pravil.

Štev. 235, Newburg, Kans. Br. Andrej Podlesnik je vložil priziv na drugo inštanco, to je na gl. upravni odbor, zoper razsodbo društvenega porotnega odbora, ki ga je kaznoval z enomesečnim suspendiranjem. Predložen je zapisnik porotne razprave in Podlesnikov zagovor. Iz obojega je razvidno, da je bil br. John Kogošek, član omenjenega društva, pobit na prstu in Podlesnik ga je obiskal. Pri društveni seji je pa Podlesnik omenil, da Kogošek ni vreden podpore. Zadnji je zahteval porotni odbor in ta je dovolil podporo ter obsojil Podlesnika. Tožence izjavlja, da nikakor ne zasluži kazni in da je br. Kogošek rekel, da sploh ne mara podpore toliko časa, da bo Podlesnik kaznovan. — Sklenjeno, da se razveljavi suspenzija, kajti porotni odbor bi bil moral po pravih danih ukor kot prvo kazen.

Štev. 102, Chicago. Sestr. Mary Jerman je bila dalj časa bolna na nogi in se je zdravila v County Hospitalu. Društvo jo je obiskovalo. Nakaznica, ki se glasi za \$35., je pa pomanjkljiva na zdravniški izjavi. Društvo zahteva podporo. Sklenjeno, da se članica izkaže z listkom iz bolnišnice, da je imela bolniško postrežkinjo (nurse), katero priporočal zdravnik, na kar dobi podporo.

Štev. 86, Chicago. Društvo ima iniciativni predlog za spremembo člena "Jednotni zdravniki". Se objavi v Glasilu skupno z vsemi ostalimi iniciativami, ki imajo opraviti s pravili.

Štev. 124 in 204, Forest City v Bessemer, Pa. Oba društva ponovno pošiljata iniciativni predlog, da se vpelje še en razred samo za posmrtnino. Se objavi v Glasilu z ostalimi predlogi.

Br. Kuhelj zaključil sejo. Jos. Kuhelj, podpredsednik, Ivan Molek, zapisnikar.

Izredna seja gl. upravnega odbora in zastopnikov J. S. Z. glede skupne tiskarne 7. junija 1916.

Navzoči: Verderbar, Zavertnik, Terbovec in Molek; zastopniki Jugoslovanske socialistične zveze: Kristan, Dubravac in Kokotovič.

V odsotnosti podpredsednika predseduje br. Zavertnik, ki odpravi sejo in povabi zastopnike J. S. Z., da izrečejo svoje mnenje.

Ethin Kristan razloži ob kratkem vso stvar. Pittsburska konvencija je zaključila, da stori Jednota korake za dosego skupne tiskarne. Socialistični kongres je blizu in tam se bo razpravljalo o tem vprašanju; zato je potrebno, da se izdela kak načrt. Tiskarna mora biti, o tem ni vprašanja. Glavno je, dali hočeta obe organizaciji sodelovati za skupno tiskarno. Ali ima Jednota kakšne načrte in kako jih je mogoče rešiti?

Zavertnik pojasnjuje, da Jednota se nima načrta. Tiskarna gotovo mora biti že zaradi dnevnika, toda tiskarna mora biti popolnoma trgovaško podjetje in doela na drugačnih principih kakor pa so podporne organizacije. Najboljše je, da se ustanovi korporacija in obe stranki naj imata kontrolo

potom ravnateljstva (direktorija), ki mora biti v Chicagi.

Terbovec: Prostor za tiskarno že imamo in tistega prostora ne smemo izgubiti. Podatke o tiskovnih izdatkih Jednote vam lahko dam vsak čas. Znači je treba, koliko stane stavba, stroji, postavitve strojev in vodstvo tiskarne, ki pa mora biti v rokah večaka.

Kokotovič: Če je več moči skupaj, je boljše zagotovilo za vseh. Ni mogoče misliti, da bi tako združeno podjetje ne moglo vpevati. Mi rastemo in z nami raste business. Delali bomo v interesu nas vseh, ne pa za privatni žep.

Zavertnik: Naj se izvolita dva člana v pododbor, ki ima preskrbeti podatke v najkrajšem času in sklicati prihodnjo sejo. Vsaka stranka naj imenuje onega člana. — Navset se osvoji kot predlog. — Zastopniki J. S. Z. imenujejo Dubravca, a od strani S. N. P. J. je pooblaščen br. Godina, ki že ima nekaj podatkov.

Petar Kokotovič, predsedatelj. Ivan Molek, zapisnikar.

Seja gl. upravnega odbora 12. junija 1916.

Navzoči: Kuhelj, Verderbar, Terbovec, Zavertnik, Molek in upravitelj Godina. Navzoč je tudi br. Frank Černe iz Clevelanda, ki je prišel kot zastopnik S. D. P. Z. glede združenja. Br. Kuhelj odpravi sejo in da besedo br. Černetu.

Br. Černe poroča, da se je izreka konvencija Slovenske Delavske Podporne Zveze za združitev z S. N. P. J. takoj čim pokrije deficit. Odbor Zveze je voljan najeti računarja (actuary), katerega je imela S. N. P. J., da pregleda zvezino stanje glede solventnosti. To se izvrši še ta teden. Zveza ima 3000 članov in \$40,000 premoženja. Člani so večidel zavarovani za \$500 posmrtnine, drugi so za \$100 in 37 je zavarovanih za \$250. Sedaj je treba uravnati vprašanje glede teh razredov. Ali naj S. N. P. J. vpelje še te razrede ali kako se bo to uredilo? Zdržištev s penzijsko družbo je takorekoč že pri kraju. Tam je 250 članov, ki so zavarovani za \$100 posmrtnine. Penzija je že odpravljena.

Verderbar: Zdržištev je priporočljivo. Samo penzija druga naj še počaka, da pride S. D. P. Z. prej k nam. Vpeljemo naj assessment, da bodo solventni, in potem mi pripravimo vse potrebno za združenje. Apeliram na razvezo, da naj ne zahteva novih razredov pri naši Jednoti; mi jih lahko zavarujemo za \$150 in za \$600, saj ni dosti razlike. Dalje bi želel, da se združi kar cela organizacija obenem, ne pa društvo za društvom. Dobro bi bilo izdelati natančno pogodbo in jo poslati na merodajno mesto.

V tem smislu govori tudi br. Zavertnik in omeni, da v slučaju nesporazuma glede razredov naj katero društvo pošlje iniciativni predlog, da sme gl. upravni odbor sam vpeljati razrede, ki so potrebni za združitve s to ali ono organizacijo.

Končno je sklenjeno na predlog br. Zavertnika in z dodatkom br. Verderbarja, da se naj sporoči S. D. P. Z., da naj čimprej mogoče uredi svoje finančno stanje v smislu solventnosti, a obenem naj predloži svojemu članstvu, da naša Jednota sprejme zvezo, ako je solventna in če sprejme naša pravila z vsemi obveznostmi in dolžnostmi.

Br. Černe se izraža, da je popolnoma zadovoljen s tem sklepom.

Br. Verderbar poroča:

Štev. 36, Willock, Pa. Br. John Plut ima nakaznico za \$21, toda datumi se ne vjemajo in zdravniška izjava ni povsem jasna. Obiskan ni bil, ker je oddaljen od društva, in ker je bil bolan na revmatizmu.

Štev. 206, Cross, Kans. Glede računa za povrnitev stroškov, ki so nastali pri posebni zdravniški preiskavi v zadevi br. Strasbergerja na zahtevo gl. upravnega odbora, se uvede preiskava, preden se izplača. Trije člani, ki so ali z bolnikom, zahtevajo po dnevnice in po 90 centov za vožnjo.

Štev. 151, Witt, Ill. Br. Martinčič ima nakaznico za \$5, kar ni pravilno. Društvo pa zahteva, da se nakaznica vrne zdravniku v popravek. — Podpora se na ta način ne izplača.

Štev. 89, Primrose, Pa. Sest. Mary Susman zahteva povrnitev stroškov za operacijo. Operirana je bila vsled preranega poroda (incomplete abortion) in zdravnik je računal \$75. — Sklenjeno,

da se ta stvar pošlje vrhovnemu zdravniku v odločitev.

Štev. 248, Hagevo, Pa. V zadevi umrlega br. Jos. Bradaša izjavlja kroner, da je omenjeni umrl vsled razstrelbe dinamita, toda nihče ne ve, da li je bil samonar ali nesreča. Zadeva se izorči br. Ambroziču, da jo preišče.

Štev. 124, Forest City, Pa. Br. John Oblak je med boleznijo odšel v New York, toda prestopnega lista ni vzel. Se naroči štev. 140, da pošlje obiskovalca.

Štev. 235, Frontena, Kans. Br. Joe Golob se pritožuje, da je dobil \$3 premalo podpore še v novembru m. l. Ta znesek mu je oddelo društvo. Sklenjeno, da ostane pri sklepu društva.

Štev. 109, Ladysmith, B. C. Canada. — Društvo poroča glede znanih vojnih vjetnikov, naših članov, ki so internirani. Tam so se zavzeli za nje po navodilu iz gl. odbora in apelirajo na Jednoto, da jih čimprej reši. Stvar se zopet izroči Jednotnemu odvjetniku.

Br. Zavertnik poroča, da je uredništvo in upravištvo "Prosvete" naročilo nekaj tiskovin za dobavo naročnikov in poročevalcev vesti. Naročilo se odobri.

Br. Kuhelj zaključil sejo. Jos. Kuhelj, podpredsednik. Ivan Molek, zapisnikar.

Seja glavnega upravnega odbora S. N. P. J. in zastopnikov J. S. Z. glede skupne tiskarne 29. junija 1916.

Navzoči: glavni upravni odborniki S. N. P. J.: Verderbar, Terbovec, Zavertnik in Molek ter upravitelj Godina; zastopniki J. S. Z.: Kristan, Dubravac in Kokotovič.

Predsednikom je izvoljen Kokotovič, ki odpravi sejo. Zapisnik prekinje sejo glede skupne tiskarne sprejet.

Dubravac poroča: "Dobil sem podatke o enoletnih izdatkih "Radničke Straže", "Proletarca" in tajništva Jugoslovanske Socialistične Zveze, kakor mi je bilo naročeno. Tukaj so: "Radnička Straža" je izdala leta 1915 za tisk in vse ostale tiskovine svoto \$4924.00, "Proletar" je pa izdal v ravno tem letu za tisk lista in tiskovine \$4367.42. Tajništvo J. S. Z. je izdalo za svoje tiskovine okrog \$500. Torej skupaj znašajo tiskovni izdatki dveh glasil in tajništva Jugoslovanske Socialistične Zveze v enem letu \$9791.42.

Verderbar poroča: Tiskovni izdatki Slovenske Narodne Podporne Jednote za Glasilo in vse enotne tiskovine v letu 1915 znašajo okrog \$8000.00. Letos bodo seveda ogromnejši. "Prosveta" bo stala povprečno \$50 na dan in tiskovine povprečno \$100 na mesec. Ako seštejemo obe svoti, kar je izdala lani za tisk naša jednota in pa Socialistična zveza, in če to skupno svoto razdelimo na dvanajst delov, tedaj vidimo, da znašajo mesečni tiskovni izdatki obeh organizacij \$615 in nekaj centov. Moj proračun glede dobre, moderne tiskarne je pa sledeči: Poslopje bi stalo (po estimaciji arhitekta Layerja) \$10,000, stroji in ostala tiskarska oprema (po estimaciji Narodne Tiskarne) pa \$15,895. Proračun delavskih plač, davkov, obresti in drugih stroškov operiranja znaša pa letnih \$22,540.00. Iz teh proračunov sledi, da bi se izdatki in dohodki take skupne tiskarne ravno nekako križali, to je da bi se tiskarna izplačala in zravno bi še bilo nekaj prebitka.

Godina poroča: Imam podatke od Keystone Type Foundry in si ceer samo za tiskarsko opremo. Ta tvrdka da stroje in vse drugo, kar spada zraven, za \$15,680.00. Ako pristejemo zraven \$10,000 za stavbišče, tedaj imamo brez malega ravno tisto svoto, ki jo navaja br. Verderbar v svojem poročilu. Pri tem pa nismo računali na druga dela, ki bi jih lahko imeli in kateri zdaj dajemo Narodni Tiskarni. Če bi najeli par moči več v tiskarni, bi imeli več dohodkov. Jasno je torej, da bi se stvar izplačala, ako gremo skupaj. Priporočamo vsem navzočnim, da delujemo za združeno podjetje.

Kristan: Kakor razvidim iz teh računov, je združenje edina pot do cilja. Dela obeh organizacij pokrijejo investicijo in izdatke. Če pa gremo narazen, bosta dva leta in dve hiši. Eno poslopje na enem lotu je vsekakor cenejše, kakor pa dva. In druga reč: Ako gremo narazen, tedaj bosta obe tiskarni iskali delo pri obeh, to je v ravno tistem krogu. To pomeni konkurenco — neizprosno tedmovanje. Poleg navedenih del imamo lahko

še druga dela, ki jih z lahkoto izvršujemo, če smo skupaj, a težko, če smo ločeni v dveh tiskarnah. Veliko stvari na primer bi se ponatisnilo iz naših časopisov v knjige in brošure. Delali bi lahko lepe eksperimente. Naredimo pogodbo na kupčijski podlagi in jaz bom stvar zagovarjal na socialističnem kongresu.

Godina: Ako imamo skupno tiskarno, prihranimo veliko na materialu, ker dobimo cenejše. S temi izvajanj se strinjajo tudi Zavertnik, Dubravac in Molek. Zavertnik: Današnja seja dokazuje, da v principu smo za združeno, toda zdaj moramo iskati pota do združitve. Socialistična zveza mora sprejeti enako resolucijo na svojem kongresu, kakoršno je sprejela jednota, in potem delata oboje odbora na načrtih. Drugače ne moremo naprej.

Kristan: Zaključimo, da smo principijelno sporazumni za skupno tiskarno na podlagi poročil. To je moj predlog.

Kristanov predlog soglasno sprejet.

Petar Kokotovič, predsednik, Ivan Molek, zapisnikar.

nie imamo pri moških društvih. Kar se tiče društvenih zdravnikov, se strinjamo, da se ta točka odpravi, ker res ni videti nikake koristi, pač je pa na škodo članstva, ker jim društveni zdravnik še tisto pobere, kar bi jim moralo ostati za življenje. Kdor ima delo in da zbolj, je že tako močno oškodovan, kar pa bolniške podpore prejme, tisto pa društveni zdravnik pobače v svoj žep. Njega ne briga, od česa naj bolnik živi, posebno v sedanjih slabih časih. Za danes končam s pozdravom na vse člane in članice S. N. P. J. širom Združenih držav.

Frank Čemašar, Član društva Victoria, štev. 220.

V državi Kansas.

Zapisnik zastavne seje združenih društev S. N. P. J. v državi Kansas, ki se je vršila dne 4. junija pod predsedstvom Johna Bedene v Frontenacu. Čitajo se imena odbornikov; navzoči so vsi razen tajnika Franka Wegelja in zastavonoše Antona Tomšiča.

Zapisnik se sprejme s malim popravkom. Zastopniki so navzoči sledeči:

Od društva štev. 9. Ignac Korosec nima posebnega poročila. Od društva štev. 27. Tomaž Kokčič nima posebnega poročila, prispeva 25c.

Od društva 65. Joseph Perhne nima posebnega poročila. Od društva štev. 72. Tomaž Vovk poroča o slavnosti prvega maja.

Od društva štev. 76. Simon Repovč nima posebnega poročila. Od društva štev. 92. Josef Bratkovič bo poročal, ko pride stvar na dnevni red.

Od društva štev. 164. Mary Selak nima posebnega poročila, prispeva 25c.

Od društva štev. 206. Anton Sulcer nima posebnega poročila.

Od društva štev. 225. Frank Krnbolja nima posebnega poročila.

Od društva štev. 235. Andy Podlesnik nima posebnega poročila.

Poročilo zastopnikov se vzame na znanje. Račun od slavnosti prvega maja in primanjkljaj 3.84c se sprejme. Prizna se kot nagrada deškom in deklcam, ki so koncentrirali vsakemu po 50c in bratu Ant. Tomšiču se da priznanje, ker jih je izveščal. Nadalje ima brat Tomšič stroške, kateri se mu izplačajo, ko prinese rezite.

Nakar se čita pismo od društva "Biser", štev. 228, in je sprejet predlog, da se priobli dobesedno v glasilu, kakor je pisan.

Ringo, dne 28. maja 1916.

Slavni zastavni odbor in zastopniki Društvo "Biser," štev. 228 v Ringo je na redni seji dne 14. maja sklenilo, da se ne pridruži zastavi skupnih društev; vzrok, ker ni nobeden član hotel prevzeti za zastopnika. Po daljši debati je bil predlog stavljen in z večino sprejet, da se ne pridružimo zastavi. Toliko v blagohotno na znanje.

Z bratskim pozdravom Pongrac Jurshe, tajnik P. O. box 174 Ringo, Kansas.

O tem so imeli še govor bratje Bratkovič, Rugelj in Goršek.

Pismo glavnega tajnika J. Verderbarja, tikajoče se zahtev združenih društev S. N. P. J. za poslovnico se odloži za poznejši čas. Na kar brat predsednik pozove vse navzoče, da vstanemo in oddajo bratski pozdrav in znak sošalja za umrlim bratom Jack Rutarjem.

Zatem se preide na volitev odbornikov.

Izvoljeni so sledeči:

Predsednik, John Bedene. Podpredsednik, Frank Rugelj. Tajnik, Anton Sulcer. Zapisnikar, John Repovč. Blagajnik, John Goršek.

Zastavo-oskrbnik, John Bedene.

Predlog stavljen in podpiran, da se da polno moč bratu oskrbniku zaradi zastavonoše, da ga on preskrbi, kateri brat je v bližini.

Na kar se seja zaključil. Predsednik, John Bedene. Zapisnikar, John Repovč.

Conemaugh, Pa.

Na zadnji seji društva "Danica," štev. 44 S. N. P. J., se je sklenilo, da se vršijo redne mesečne društvene seje, vsako tretjo nedeljo ob pol deseti uri dopoldne, namesto popoldne, kot dosedaj. Ta sklep je le za nedolžen čas. Člani vpoštevajte to. Fr. Podboj, tajnik.

DOPISI.

Neff, O.

Društvo "Bratstvo" št. 4 S. N. P. J. v Neff, O., je na svoji izvanredni seji dne 25. junija, vzelo v pretres iniciativne predloge in je proti predlogu dr. št. 114, ki stavi predlog, da bi se bolniška podpora ne izplačevala za manj kot 10 dni. Ta predlog bi bil škodljiv za napredek jednote. Smo tudi proti predlogu, da bi društva sama plačevala za prvih šest mesecev bolniško podporo. Imamo že tako velike assessmente za plačevati brez tega. Ta točka naj ostane pri starem. Smo tudi proti predlogu društva št. 40, ki trdi, da društveni zdravniki niso koristni za društva in da gledajo za svoj žep. Ravno tak je zdravnik, kterelega član sam mesečno plačuje; ako je bolezen huda, ga tudi ne ozdravi, za to samo svoto, ampak ga izroči drugemu zdravniku, kterelega mora član zopet sam plačati. Društvo št. 40 je dalje proti članu VIII, ki zahteva, da mora biti bolni član najmanj enkrat v tednu obiskan od društvenega zdravnika. Ako imajo člani svojega zdravnika kterelega mesečno plačujejo, naj si izvolijo tistega za enotnega zdravnika, pri katerem jih je največ zavarovanih, pa si na ta način nekaj stroškov prihranijo. Naše društvo ima tudi večih kako malo stnost zavoljo enotnega zdravnika, ali jednota vendar ne more vsakemu članu ali društvu vse po volji storiti, kakor tudi društva sama ne morejo. — Strinjamo se pa s predlogom dr. št. 72, da bi jednota plačevala enotnega zdravnika iz upravnega sklada in se pogodila z njim, za primerne cene. Ta predlog če bo sprejet, bo v korist in napredek društev.

Za dr. Bratstvo št. 4, v Neffa, O. Predsednik: Leopold Plahuta, Tajnica: Mary Dernač. (Društveni pečat.)

Bryant, Okla.

Ne morem si kaj, da bi tudi jaz ne izrazil svojega mnenja, ker nekatera društva priporočajo, da bi se vpeljal še en razred, samo za posmrtnino. Moje mnenje je, da je bolniška podpora ravno tako potrebna, kakor smrtnina, ako ne še bolj. Niso namreč samo lahki slučajji boleznj pri ženskemu spolu, ampak so tudi težki in smelotrdim, da bi marsikatera ženska lahko bila še danes med živimi, ako bi bila zavarovana za bolniško podporo in bi se znjo lahko nabavila potrežbo, kar si v slučaju da ni zavarovana za bolniško podporo ne more, ako nima prihrankov, katerih je pa dandanes jako malo. Tako pridejo razni prehladi in ponovne bolezni, ker se ženska sili, da bi sama opravila hišno delo, ker nima denarja, da bi si nabavila potrežbo.

V slučaju pa, da je ženska zavarovana za bolniško podporo, pa tega ne bi bilo potreba, ker lahko dobi potrežbo, da se opravijo najbolj potrebna dela. Ako bi se ta razred vstanovil, potem gre tudi enakopravnost rakom žvižgat, saj je bila ravno clevelandka konvencija, ki je priznala enakopravnost ženske z moškimi in mislim, da ne na škodo jednote, saj se vendar vidi, kako se je pomnožila ženska društva in koliko čla-

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE
PODPORNE JEDNOTE

Izšaje dnevno razen nedelj in praznikov.
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE
PODPORNE JEDNOTE

Cene odstavov po dogovoru. Rokopisi se ne
vrstajo

Narodilnica: Zdeljene države (taven
Chicago) in Kanada \$3 na leto, \$1.50 na pol leta
in \$0.50 na tri mesece; Chicago in inozemstvo
\$4.50 na leto, \$2.25 na pol leta, \$1.12 na tri
mesece.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:
"PROSVETA"

3019 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.
"THE ENLIGHTENMENT"
"Organ of the Slovenic National
Benefit Society"

Issued daily except Sundays and Holidays
OWNED BY SLOVENSIC NATIONAL
BENEFIT SOCIETY

Advertising rates on agreement
Subscription: United States (except Chic-
ago) and Canada \$3 per year; Chicago and
foreign countries, \$4.50 per year.

Address:
"PROSVETA"
3019 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

Kdo bo plačnik?

Kdo bo plačal 128 milijonov do-
larjev, ki jih je določil kongres
za pomnožitev armade in pripra-
ve oboroženja? Kdo bo plačal ta
ogromni davki?

Nekaj se čuje, da hoče Wilso-
nova administracija izsiliti iz
kongresa vzakonitev splošnega
davka na dedščine, namreč na ve-
like dedščine, ki obsegajo stotiso-
če in milijone. Težko je upati, da
bi sedanji kongres storil ta radi-
kalni korak; ogromna večina po-
slancev v obeh zbornicah je pri-
vezana z dušo in s telesom na
tiste, ki bi bili s takim davkom
najbolj prizadeti. Naravno je to-
rej, da bodo dotični kongresniki
prej poslušali "glas svojih gospo-
darjev", kakor pa Wilsona in
njegove privržence.

Ako bi sedeli v washingtonski
zbornici ljudje, katerim bi bilo
res za blagor ljudstva, tedaj ne bi
smeli čakati ne minute več, tem-
več bi sprejeli dohodniški zakon,
vsehujoci ne samo dober odstotek
davka na bogate dedščine, mar-
več na vse dohodke tistih velikih
podjetnikov, ki imajo korist od
velike armade in korist od vojne.
Kdor podeduje od kogarkoli pet-
desetisoč od enega milijona, bi
moral odstopiti republikli soraz-
merno naraščajoč odstotek svoje
dedščine; kdor pa podeduje mil-
ijon dolarjev in več, bi moral dati
najmanj polovico. To bi prineslo
vladi lepih dohodkov.

Izdelovalci orožja in streliva, ki
drugo zaračunajo vladi vsak vi-
jak na puški, bi morali plačati
posebni dohodniški davki. Že
zdaj, ko kažejo milijone za svoje
izdelke, ki jih pošiljajo v Evropo,
bi morali plačati polovico dobič-
ka, a kaj šele potem, ko bodo od-
rili stria Sama na kanonih, stre-
livo in na jeklu za drednatke.

Ameriški delavci ne bodo imeli
nobene koristi od vojne z Mehiko,
a vseeno bodo morali plačati
krvni davki; povečana armada,
pa naj pride prostovoljno ali pri-
silno, bo sestajala v ogromni ve-
čini iz proletarcev. Hearsti, Gug-
genheimi, Rockefellerji in vsi o-
stali, ki imajo v Mehiki milijonski
kapital, ne pojejo na fronto; oni
bodo čepeli doma in čitali poročila
o velikih zmagah "naših hrab-
rih fantov".

Ako se torej izognejo veliki ka-
pitalisti krvnemu davku, zakaj ne
bi imeli na svojih ramah denarne
davke? Plačajo naj izdatke! Oni
zahtevajo "preparadness", veliko
armado, veliko mornarico — za-
htevajo vojno, zato naj pa plača-
jo za "preparadness", veliko ar-
mado in mornarico in vse silne
stroške vojne!

Hearst pravi, da Carranzine
koneciji niso nič vredne. Iz tega
sledi, da Carranza še ni Hear-
stu ponudil najmanjših koncesij.

Predsedniku Wilsonu pošiljajo
brzojavke, da prepreči vojno z
Mehiko. Kedor misli preprečiti
vojno z Mehiko, bo v jeseni glasoval
socialistično.

— **Železniški kralji šanjanjo.**
Northern Pacific železniška druž-
ba je imela v prvih dveh tednih
v juniju \$2,932,000 kosmatih do-
hodkov. Do 14. junija je imela v
tem fiskalnem letu 72,000,000 do-
larjev dohodkov in uradniki iz-
javljajo, da bo imela do koncem
fiskalnega leta najmanj 75 miljo-
nov dohodkov. Delničarji dobe na
\$248,000,000 glavnice 10—11 od-
stotno dividendo.

Mehiške stvari in vesti iz inozemstva.

(Nadaljevanje iz prve strani)

Zanimiva že zaradi tega, ker so
zdaj prvič, odkar traja vojna, na-
stopile zavezniške armade sočasno
na zapadu in na istoku proti so-
vražniku. Čeprav ni strategija za-
vražniških poveljnikov povsem i-
dejalna, vendar se lahko reče, da
se jim je posrečilo uporabiti naj-
bolj praktično stran militaristič-
ne umetnosti (če je militarizem
sploh kakšna umetnost! Op. u-
red.), in ta je, da napadajo so-
vražnika na način, da ne bo mogel
drveti s svojimi armadami na po-
moč na to ali ono stran, temveč
bo imel povsod polne roke dela.
Tako n. pr. se je ruski ofenzivi v
Galiciji pridružila ofenziva proti
Hindenburgu na dolgi bojni črti
od pripetakega močvirja do zal-
va Rige. Zadnja ofenziva sicer
še ni izvedena, ampak grozi vsak
dan in lahko naredi Nemcem še
veliko preglavice.

Britiška armada zdaj poprav-
lja napake, ki jih je delala lani
pri Neuve Chapelle in pri Loosu.
Ako nič več ne pridobi kakor sa-
mo to, kar je doseženega zadnje
soboto in v nedeljo, so že s tem
popravljenne mnoge stare napake.
Že drugi dan je bila nemška boj-
na črta upognjena od pet do se-
dem milj dalje in dvanajst mest
ter 10,000 Nemcev je padlo v ro-
ke zmagovitih britiško-franco-
skih čet. Ta pridobitev je važna že
zaradi tega, ker dobro vemo, da so
imeli Nemci za seboj ogromno za-
logo streliva, imeli so na razpo-
lago strategične ceste in železnice
za hitro prevažanje topov in vo-
jaštva, ter končno so dobro utrdi-
li dotične postojanke, kajti imeli
so leto dni časa. In vse to je šlo v
48 urah, kakor bi pihnil. Ako pri-
merjamo pridobitve Nemcev v
prvih dneh boja za Verdun s sedaj-
šnjimi pridobitvami zaveznikov, so
zadnji pridobili vsekakor veliko
več v sorazmernem času.

Seveda, mi ne smemo kar naen-
krat pričakovati čudežev. Nemci
so dobro znali, kaj se pripravlja
na naši strani, in medtem niso dr-
žali križem roke. Južno od Somme
imajo Nemci najmanj 24 divizij
(480,000 mož), to je vse takozva-
no čisto armado, kateri naseljuje
bavarski kronprinca. To je bilo
znano tudi zaveznikom in zato so
pripravili velike rezerve vojaštva
in nagromadili za seboj toliko to-
pov ter streliva, kolikor mora za-
dostovati.

Angleški ranjenci, ki so prišli v
pondeljek v London, pripoveduje-
jo, da je bilo bombardiranje nem-
ških pozicij po britiško-franco-
skih topničarjih naravnost "pek-
lenko". Najbolj so se odlikovale
škotske in avstralske čete. Brez
hudih odporov seveda ne gre.
Nemci junaško branijo svoje po-
stojanke zlasti v ozemlju med
Gommecourtom in LaBoisselle. V
teh par dneh, odkar traja ofenzi-
va, so Nemci izgubili vsekakor
najmanj 10,000 mož.

Berlin. — Nemški militaristični
veščaki ne pripisujejo posebne
važnosti zavezniški ofenzivi. Ča-
sopisje je že davno seznanilo ljud-
stvo, da se "nekaj pripravlja" za
britiško-francoškimi bojnimi čr-
tami in zato ni bil nihče iznena-
den, ko so pred enim tednom začeli
hudo grmeti zavezniški topovi.
Nemška javnost je prepričana, da
je toliko razpita zavezniška of-
enziva zdaj v tiru, ki je lahko tu-
di odločilna. Nemci so se dobro
pripravili za vse in nihče ne dvo-
mi, da bo ofenziva v kratkem sta-
ta, kar bo značilo, da bodo iskali
zavezniški miru.

Najboljji veterani in do skraj-
nosti izvedbani vojaki nemške ar-
made čakajo v rezervi že davno
na toliko oglašano ofenzivo An-
gležev in Francozov, katera jim
je od sreča dobrodošla. Nemci pra-
vzaprav čakajo že eno leto na to
ofenzivo in trdno so prepriča-
ni, da bodo potlačili vsak poskus
prodiranja od strani zaveznikov,
pa naj pride od koderkoli hoče,
in pri tem ne bo oslABLJENA niti e-
na točka na vseh bojnih črtah.

— **Angleži obdunjujejo Nemce.**
London, 4. julija. — Vojni po-
ročevalci, ki imajo o sedanjih
angleški-francoški ofenzivi dolga
poročila, priznavajo odkrito, da
bodo morali zavezniški drago od-
kupiti vsako ped osvojenega zemlje
v severni Franciji. Vsi so edini,
da je nemška bojna mašina na
Francoskem tako temeljito orga-
nizirana, da bo treba nekaj truda
in še truda, preden jo razbijejo.

Zlasti imajo polno hvale za nem-
ške operatorje strojnih pušk.
Nemški vojak pri strojni puški
operira toliko časa, dokler se ne
zgrudi mrtev. Ostali vojaki v za-
kopu pobežujejo ali popadajo
mrtvi, toda operator se ne poda
niti ne pobežne, dokler je živ. V
krvavih bojih zadnje nedelje pri
Mametu in Fricourtu — pravijo
poročevalci — so padali angleški
vojaki, kakor trava pod kos, pod
točo krogelj iz strojne puške, ka-
teroj je operiral en sam Nемеc, ki
je še ostal živ v zakupu. Toda
Angleži so drli naprej v vrstah,
kakor v paradi, z bajoneti v ro-
kah čez trupla svojih tovarišev,
dokler ni obležal smeli sovražnik.
Na ta način so prodrli prvo in
drugo črto nemških zakopov in
prodirali do tretje črte, medtem
ko so neprestano deževalo krogle
iz strojnih pušk. Zdelo se je, ka-
kor da imajo Nemci na vsakih pet
mož eno strojno puško.

Natančnih podatkov o izgubah
še ni od nobene strani. Nemci si
sicer poročajo, da so britiško-fran-
coske izgube "izredno velike",
medtem ko naznanjajo neuradno
iz Londona, da so zavezniške iz-
gube manjše, kakor pa so prič-
kovali. Vse vesti se strinjajo o
silnem britiškem bombardiranju,
s katerim so pripravljali tla za in-
faterijske napade, da je prekaša-
lo najhujši topniški ogenj pri Ver-
dunu. Angleški topničarji so de-
lali noč in dan, in kadar so jih
zamenjali spočiti tovariši, so padli
kraven topov na tla in spali kakor
klate kljub groznemu grmenju.
Veliko važnost pripisujejo novo-
iznajdenim angleškim zakopnim
mortarjem, ki strašno učinkujejo
na nemške zakope. Vzlic velikim
pripravam in velikemu številu no-
ve angleške armade so pa Franco-
zi v tridnevni ofenzivi naredili
več, kot pa Angleži. Zadnji se iz-
govarjajo, da so na njihovi strani
močnejše in veliko bolj otežoče-
ne zemeljske utrube sovražnika,
ali vojni veščaki naravnost izjav-
ljajo, da je to slab izgovor.

V Berlinu so brez skrbi.

Amsterdam čez London, 4. jul.
— Berlinski "Tageblatt" prip-
isuje prve vspehe angleško-fran-
coske ofenzive dobrim železniškim
zvezam, ki jih imajo zavezniki za
svojim hrbtom in ki so zelo pri-
pravne za nujno presikanje čet
in materiala, a razen tega so tam
številne medveze, ki vežejo vsa
krila operajočih armad.

Moniakovski "Nachrichten"

pa imajo poročilo iz Berlina, ki se
glasi, da sedanja angleška ofenzi-
va ni nič drugega kakor poskuš-
nja ubraniti Francijo propada,
katera je "izkravela pod prit-
skom Nemčije pri Verdunu."

MEHIŠKE STVARI.

Zadnje vesti glede Mehike.

Washington, 5. julija. — Mehi-
ški poslanik Eliseo Arredondo je
včeraj prejel od Carranze odgo-
vor na "zadnji Wilsonov ultimatum
in ga bo izročil danes držav-
nemu oddelku, ker včeraj je bil
praznik. Vsebinska note zdelj še ni
znana, vendar prevladuje mne-
nje, da je zelo pomirjevalna.

Vojne ne bo.

Washington, 4. julija. — Mehi-
ški položaj se je srečno zasukal
na boljše. Črni oblaki, ki so že ne-
kaj tednov grozili z gromom in
s streljo vojne, se počasi razgub-
ljajo in vsa prizadevanja ameri-
ških velekapitalistov, ki bi radi
na vsak način imeli intervencijo,
se bodo zopet izjalovila. Pred-
sednik Wilson zdaj resno misli na
odpoklic Pershingove ekspedicije
in nihče ne bo presenečen, če za-
pusti zadnji ameriški vojak mehi-
ška tla še te dni.

korbitro pokaže Carranza zmō-
nost za vzdrževanje reda na meji.
Diplomatje špansko-ameriških
republik z argentinskimi poslani-
kom Naonom na čelu poskušajo
zdaj pregovoriti Wilsona in gen.
Carranza, da se naj sporazumeta
za načrt skupnega zastraženja
gotovega pasu ob meji po ameri-
škem in mehiškem vojaštvu. Na-
črt za skupno stražo so sprožile
Zedinjene države in Carranza je
po zadržilu poslanika Naoma za-
dovoljen s tem načrtom pod pogo-
jem, če naša vlada umakne svoje
čete iz Mehike. Skupna straža od
naše strani bi sestojala iz dobre-
ga dela milice, ki je sedaj na meji,
in taka straža bi brez dvoma pre-
prečila banditske napade čez
mejo.

Državni tajnik Lansing je tudi
zadovoljen z načrtom skupne stra-
še, ali on menda zahteva, da se
prej reši vprašanje glede Persh-
ingove ekpedicije; Carranza
namreč trdovratno zahteva, da
svoja vojaštva oditi prej, preden
se on poda v nadaljni diplomati-
čni razgovor, medtem ko je Lan-
sing mnenja, da naj vojaštvo o-
stane tam, kjer je, dokler ni rešeno
vprašanje skupne straže. Wilson
bi pa najrajši popustil tudi tukaj
in takoj odpoklic vojaštva, sa-
mo da naredi ugodna tla diplo-
matičnim diskuzijam po navsetu
argentinskega poslanika. Pred-
sednik se je baje izrekel, da umak-
nštev vojaštva iz Mehike zavisi
samo še od odgovora Carranze na
njegov ultimatum.

Položaj ob meji.

Washington, 4. julija. — Zedi-
njene države imajo zdaj ob meji
šez 150,000 mož pod orožjem. Voj-
ni oddelek vlade je razdelil 1800
milijon dolgi obmejni pas na tri dele.
General Funston ima poveljništvo
armade od Mehikanskega zaliva
do El Paso v Texasu; drugi del v
Novi Mehiki je pod poveljništvom
generala Pershinga in tretji del
armade v Arizoni pa pod genera-
lom Bellom.

V slučaju vojne bi vsi trije ge-
nerali s svojimi armadami obenem
vdrli čez mejo.

Demokratje so nervozni.

Washington, 4. julija. — Poli-
tični prvaki v demokratskem ta-
boru pritiskajo na administracijo,
da naj za bojo vojno, zadrži
Pershingovo ekspedicijo onstran
meje, kajti v nasprotnem slučaju
se je bati političnega poloma pri
novembarskih volitvah. Ako pre-
sednik pokliče vojaštvo iz Mehike,
bodo to izrabili nasprotniki, češ
Zedinjene države se ponižujejo
pred Mehikanci, ki zdaj lahko mi-
slijo, da se jih bojimo. — Vojni
departament tudi ni povsem v spo-
razumu s tajnikom Lansingom;
vojni tajnik Baker zanikuje vest,
da bo vojaštvo odpoklicano iz
Mehike, in izjavlja, da mobilizaci-
ja in druge vojne priprave se
bodo nadaljevale po izdelanem
načrtu. V vladnih krogih pa nami-
gujejo, da ima vojni oddelek zdaj
lepo priložnost nabaviti si po-
trebno rezervo bojnega materiala
in vtrditi armado v soglasju
hrupne propagande za "prepa-
redness".

Ruski car ni berač!

Iz Petrograda poročajo, da se
ruskega carja ne more prištevati
med siromake. Njegova osebna
lastnina je vredna 35 milijard do-
larjev. Številka je tako ogromna,
da se človeku kar zavrti v glavi,
ko spozna, da je ameriški denarni
mogotec Rockefeller v primeri z
njim skoraj navaden revež.

Koliko ruskih mužikov solzi,
znoj krvavi pot in živi slabše
kot navadna zver v gozdu, da ima
car tako ogromno premoženje, č
tem seveda poročilo molči.

Socialisti v Italiji ne bodo podpi- rali vlade.

Chicago, Ill., 3. julija. — "La
Parola Proletaria", glasilo tali-
janskih socialistov v Ameriki, po-
roča, da se socialisti v Italiji niso
dali vpljaniti s šovinističnim fra-
zami.
Če bi bila vojna res vajljena
Italiji, kot izjavljajo talijanski
narodnjakarski prenapetneži, bi
socialisti podpirali vlado. Ali Sa-
landra se je sam izpovedal, da je
njegova stranka želela vojno. Ob-
našal se je kot diktator. Prišla je
avstrijska ofenziva in avstrijska
armada je prodrla deset milj v ta-
lijanski teritorij. Nastala je pani-
ka v Italiji, z njo pa kriza v
ministrstvu. V novem ministrstvu
bodo zastopane vse vojne stranke
in radi bi postavili tudi socialiste
na odgovorna mesta, če bi jih ho-

teli prevzeti, čeprav so preje tali-
janski narodnjakari vpili, da so
socialisti izdajalci. Vlada še ved-
no upa, da dobi podporo od so-
cialistov.

Kmalu za tem je talijansko na-
rodnjakarsko časopisje poročalo,
da je prišlo do sporazuma med
vlado in socialisti. "La Parola
Proletaria" povdarja, da je vest
neresnična, kar dokazujejo po-
navljajoči protesti italijanskih
socialistov proti zapiranju ljudi,
ki so proti vojni.

Zadnja poročila o italijanskih
zmagah so nekoliko pomirila
splošno razburenje v ljudstvu,
dasiravno pametni ljudje ne ver-
jamejo v italijanske zmage, ker
poročila ne navajajo, da so ujeli
avstrijske vojake. To dejstvo do-
kazuje, da se avstrijske čete pro-
stovoljno umikajo iz osvojenih
pozicij, kot so se umikale v začet-
ku vojne.

Argentina noče sodelovati z Zdru- ženimi državami.

Buenos Aires, Argentina, 2. ju-
lija. — Argentinska republika ne
smatra predloga resnim, da bi po-
slala armado v Mehiko, ki naj bi
skupno operirala z armado Zdru-
ženih držav, da se napravi red in
mir v Mehiki in v drugih latinških
republikah, v katerih so nemiri
na dnevnem redu.

Argentinska republika se noče
zapletiti v zadeve Združenih držav.
Mogoče pošlje argentinska repub-
lika enega samega oficirja, ki naj
spremlja ameriško armado, če
pride do intervencije. Vse druge
južnoameriške republike bodo za-
vzele isto taktiko. Izjemo dela le
Brazilija, ki je pripravljena po-
slati par tisoč mož.

Mogotci v Nemčiji povzročajo krvoprelitje.

Iz Londona poročajo, da so de-
lavei priredili veliko protestno
demonstracijo v Berlinu proti ob-
sodbi Liebknechta na 30 mesecev.
Demonstracija se je vrhila na
Postdammer Platzu. Na povelje
od zgoraj je napadla policija de-
monstrante. Deset demonstrantov
je bilo ustreljenih, okrog petdeset
pa ranjenih.

V Liegu so aretirali 30 sociali-
stičnih organizatorjev, ki so se
udeležili protestnega obhoda pro-
ti draginji. Mogotci zdaj plešejo
kankan, dokler ljudstva ne mine
potrpežljivost in ne poči struna,
ki je napeta do akrajnosti.

Duma je razširila pravice ruskih mužikov.

Petrograd (via London) 3. ju-
lija. — Ruska дума je sprejela za-
konsko predlogo, ki daje ruskim
kmetom tiste pravice kot drugim
razredom. Tako vojna — huda šib-
ka za ljudstvo — učinkuje na mo-
gotec, da popuščajo od svojih
predprav. Sila kole lomi.

Ministri postajajo popustljivi.

Iz Londona poročajo, da je sir
George Askwith, predsednik in-
dustrijskega sveta, s kompromis-
om odvrnil stavko 15,000 česal-
cev volne v Bradfordu. Deloda-
jaleci so hoteli povišati mezdo šele
s prvim januarjem, delavci so pa
zahtevali, da povišajo mezdo takoj
valed neznosne draginje. Askwith
je vplival na delodajalce, da so
odnehali in tako se je dosegel
kompromis, da nova plačilna lest-
vica stopi v veljavo v septembru.

Ameriške vesti.

(Nadaljevanje iz prve strani)

če napraviti homatijam v Mehiki
konec in preprečiti vpade na ame-
riško ozemlje.

Chicago, Ill., 3. julija. — Rev.
Charles E. Draper, župnik meto-
distskoepiskopalne cerkve, je zelo
praktičen duhoven. Zahteval je
namreč, da se 4. julij vpiše kot
praznik v cerkven koledar.

Chicago, Ill., 4. julija. — Marsi-
kateri Cikažan je vzdihnil srečno
mesto, ko se je lahko ohladil v
Michiganskem jezeru. Uradno po-
ročilo pove, da se je v Michigan-
skem jezeru kopalo do 200,000
oseb na praznik proglašenja ame-
riške neodvisnosti.

Chicago, Ill., 3. julija. — V
Chicago je izvršil samomor znani
zlatar in draguljar John S. Town-
send. Nekdaj je videl boljše dne-
ve, ko so krog njegove prodajal-
ne 1554 Wabash ave. stanovali
sami bogatini. Danes so tam pro-

dajalce za avtomobile, bogatini so
se iscelili drugam. Mož je ljubil
svojo prodajalno, ki ga je spomi-
njala na mlada leta in se ni hotel
preseliti od tam. Kupeev je pri-
hajala vedno manj v prodajalno-
in končno je bil prisiljen prodati
svojo prodajalno družbi javnih
dražbarjev. Ko je podpisal kupne
pogodbo, je odšel v zadnje sobo,
inastvil samokres in ga sprožil.

Chicago, Ill., 4. julija. — Neki
Kazimir Ignotivac, 4201 Drake
Ave., je obstrelil dva mlada fan-
ta, ker sta mu vzela par nezrelih
črešenj na njegovem vrtu. Eden
fantov je težko ranjen; oba so
odpeljali v bolnišnico. — Lastnina
ska zver je zdaj nasičena, ki je
radi par črešenj prelila človeško
kri.

Springfield, Ill., 5. julija. — V
Standardu, okraj Puttman, Ill., so
oboleli štirje otroci za paralizo.
Zdravstveni urad je tukaj pod-
vel potrebne korake, da se bole-
zen ne razširi.

Chicago, Ill., 4. julija. — Sa-
muel Gregg in Ida Hillger, 866
North La Salle St., sta začutila,
da smrdi po plinu. Iskala sta
luknjico, iz katere je uhajal plin.
Ko sta dospela v klet in je Gregg
vprasil vžgalico, je nastala
eksplozija, ki je oba nalahno o-
palila.

Norfolk, Va., 4. julija. —
Champ Clark, predsednik kon-
gresne zbornice je izjavil, da ne
bo vojne z Mehiko.
"Če nekdo pravi, da bo vojna
in nekdo drugi pravi, da ne bo
vojne, potem naj tisti, ki je dejal,
da bo vojna, to tudi dokaže," je
rekel Champ Clark.

Chicago, Ill., 4. julija. — Vče-
raj je pričela goriti zaloga premo-
ga na W. 49. in Loomis St., ki je
lastnina Henry Grune Coal Co.
Skladišče, na katerem je ležalo
do 100 premoza, je bilo kmalu
vse v ognju. Škodo cenijo na
\$20,000.

Chicago, Ill., 1. jul. — Marija
Kartak, bivajoča na 2422 So.
Spaulding ave., je včeraj izvršila
samomor s plinom in seboj je po-
tegnila v smrt tudi svoje tri
majhne otroke. Soprogu je osta-
vila pismo, v katerem je poveda-
la, da gre v smrt z otroci, ker
nima srečnega življenja.

Iz slovenskih naselb.

V Sheboygan, Wis. je umrl A.
Petrin, doma iz Mozirja v Savin-
jski dolini na Štajerskem. Spravi-
la ga je plućnica. Zapuščata žalu-
žega sina in brata. Star je bil 56
let.

Eveleth, Minn. Louis Perniek,
ki je poskušal prekorati često
pred vozom ulične železnice, je
spodrsnil in padel pod voz, ki mu
je zmečkal obe nogi tako, da mu
bodo morali eno odrezati.

Virginia, Minn. Pogreba John
Alarja, ki je padel kot žrtev štraj-
ka, kateri se je vršil 26. junija, ve-
ležilo se je okoli 3000 oseb. Pokoj-
nik je bil baje grško-katoliške ve-
re in ker grško-katoliškega du-
hovnika iz St. Paula ni bilo mogo-
če dobiti, prosili so rimokatoliške
duhovne, da bi blagoslovili truplo
pokojnika. So pa vsi brez izjeme
odrekli. Na grobu je govoril orga-
nizator I. W. W. Carlo Tresca, ki
je izjavil med drugim, da je na
Range že jako daleč prišlo, ko
družbe ne komandirajo več samo
delavcev, ampak tudi duhovščino,
in cerkev. Pristavil je tudi, da si
bodo delavci to zapomnili in vrni-
li zob za zob!

Mu je ugajalo.

Mlad, pa zelo boječ fant, prin-
sel je svoji izvoljenki lepo cvetečo
lilijo za velikonočno darilo, ozi-
roma za pirhe. Deklica poznajoča
njegovo boječnost, sklenila je po-
služiti se pravice, katero daje ne-
žnemu spolu prestopno leto, ter
boječemu dečku dati priliko, da
postane intimnejša prijatelj,
zato mu pravi: Ivo, zelo ljubezni-
vo je bilo od tebe, da si mi prin-
sel tako lepo lilijo za pirhe in da
ne ostanem dolžnica, dati ti hočem
zanjo poljubček. In zgodilo se je!
Tako nato pa fant pograbil kleb-
buk in jo ubere pri vratih ven.
Ali, Ivo, zakličie deklica presene-
čena za njim, kam pa vendar ta-
ko hitri? K vrtnarju še po več li-
lij, odreže se ta, ter odhiti.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota

Ustanovljena 9. aprila 1904

Inkorp. 17. junija 1907 v drž. Illinois.

GLAVNI STAN: CHICAGO, ILLINOIS.

UPRAVNI ODSEK:

Predsednik: John Vogrič, box 214, LaSalle, Ill. I. Podpredsednik: J. Bratkovič, R. F. D. 4, b. 86, Girard, Kans. II. Podpredsednik: Jožef Kuhelj, 9469 Ewing ave. S. Chicago, Ill. Tajnik: John Verderbar, 2708 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Telephone Lawndale 4635.

NADZORNI ODSEK:

Jože Ambrožič, 351 box, Canonsburg, Pa. Paul Berger, 741—1st St., La Salle, Ill. F. S. Tauchar, 674 Alsay Ave., Rock Springs, Wyo.

POBOTNI ODSEK:

Anton Hrast, 811 95th Ave., New Duluth, Minn. Anton Peterlin, 6307 St. Clair Ave., Cleveland, O. Jože Radišek, 679 box, Smithon, Pa. Rudolf Pleterski, 436 box, Bridgeville, Pa. Albia Hočvar, 18 Beard ave., Detroit, Mich.

UREDNIK "PROSVETE"

Jože Zavertnik, 3019 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

F. J. Kern, M. D., 6202 St. Clair ave., Cleveland, Ohio. Vse denarne zadeve in stvari, ki se tičejo glavnega urada, se imajo pošiljati na gl. tajnika.

Pritožbe glede nerednega poslovanja na predsednika nadzornega odbora Jože Ambrožiču. Zadeve prepirljive vsebine predsedniku porotnega odseka, A. Hrastu.

Vse druge stvari, ki imajo stik z "Prosveto", izvenkrajne sprejembe naslovov uradnikov krajevnih društev pa "Prosveti", 3019 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

Splošne razprave:

NEKAJ O NAŠI NALOŽI.

(Piše dr. F. J. Kern.)

Ker so moje članke o amerikanizaciji nekateri napačno tolmačili, bom skušal nekatere stvari pojasniti. V dosedanjih člankih sem preden govoril napredno — miselnim rojakom in organizacijam, ki imajo sedaj največ vpliva na naš rod, ki je sploh dovzeten za amerikanizacijo. Možem čez petdeset let starim ne bomo govorili, da mi je znano učiti angleščine.

Prvič, kar se tiče propagande za socializem.

Sedaj je v modi, da se vsak napredno-misleč rojak smatra za socialista in veliko jih misli, da ne more biti napreden, če se vsaj na videz ne dela za socialista. Prišlo je tako daleč, da je pri naprednih organizacijah toliko socializma v zraku — nekaka socialistična atmosfera — o kateri večina članov ne ve, kaj pomeni. Ima pa ta atmosfera ta vpliv, da dela ljudi skrajno nezadovoljne, ne samo kar se tiče njih delavskega položaja, ampak splošno z vsem, s čimer imajo opraviti. Dela ljudi pesimiste, ki so brez vsake korajžje, da bi na tem svojo roko poskušali preči.

Glasilo naših naprednih organizacij pišejo o Ameriki, da je slabša kot Sibirija, poudarjajo le slabšo stran te dežele. Le malo kdaj berem kako lepo besedo ameriških ustanov in principih. Kako moramo pričakovati od rojakov in članov organizacij, da se bodo sprijaznili z Ameriko in ustvolpi v ameriški duh, ako uredniki naših listov sami niso vneti zanj?

Spominjam se zadnjih deset let, kako smo vedno pisali o slabih straneh Amerike, namreč takih, ki smo sedeli pri uredniških mizah in smo bili še polni starokrajnske vzgoje. Navzle temu nismo mogli pridržati rojakov, da bi ostali v Avstriji, ako da bi pričeli tukajšnje rojake, da ne vabiti svojih prijateljev in znancev čez ocean. Navadnim ljudem se je morala Amerika kolikor toliko dopasti, sicer bi ne prišli sem in bi vsaj tukaj ne ostali. Uredniki in dopisovalci so mislili eno, ljudstvo pa drugo.

Jaz zvaračem največjo krivdo ravno na ta pesimizem po naših časopisih, ki je bil med nami doslej nekaj normalnega.

Rekli boste, da je nekaj nezadovoljstva med narodom potrebno za napredek. Resnica. Toda če se nezadovoljstvo poloti toliko ljudi v enem najhujšem narodu, ne more roditi dobrega sadu. Poselno nam škoduje. Jadjikujemo še tako po časopisih, kričimo čez demokrate in republikance do iz svoj jezik bolj ocenili.

hripavosti, zabavljajmo čez ameriške trupe in kapitaliste, pa bomo videli koliko bomo desegili, če nismo državljani in če ne moremo te nevolje pokazati pred Amerikanci, ki se dosedaj še niso naučili slovensko. Toklika časa se bomo jezili, da nas bo jeza medla, pa Amerikanci ne bodo vedeli, zakaj se jezimo.

Nimam popolnoma nič zoper to, da je med nami močna radikalna struja, organizirani socialisti, ki morajo biti istotako kolikor toliko amerikanizirani, ki naj pospešujejo večjo razredno in politično zavednost med rojaki ter jih učijo svobodno misliti. Zdi se mi pa, da je bilo tega sentimentalnega socializma posebno po Glasilu S. N. P. J. preveč.

Žal mi je tudi, da naša Glasila pozabljajo, da so organizacije slovenske. Jako malo beremo v njih o slovenski zgodovini in literaturi, o nalogah slovenskega naroda v starem kraju in tukaj; kako naj bi kako naj bi vplivali ameriški Slovenci na razvoj Slovencev v stari domovini. Narodna Jednota bi morala biti bolj narodna kot je. Kolikor mi je znano, so imeli ustanovitelji to pred očmi. Vsaj nekoliko slovenska ču-ta bi morala ostati med nami. Recimo, če srečamo rojaka, bi nam moralo srce malo drugačen akord ubrati kot pri popolnem tujeu. In to spoštovanje med nami mora biti gentlemansko in tudi bo, če bomo vsi skušali biti gentlemani.

Ker pristne slovenske kulture ni v Ameriki, moramo porabiti ameriško kulturo, se moramo amerikanizirati.

Nekateri pravijo, da se navaden rudar in težak nima prilike naučiti angleško in se udomačiti. Vsak je gotovo nima, a prepričan sem, da bi se vsaj petdeset izmed sto mladih fantov lahko v petih ali desetih letih naučili precej dobro jezika. Koliko se jih sedaj navadi? Treba je vzeti v prostem času v roko knjigo ne pa stati pri sodčku. Moramo se tudi privaditi, da spoštujemo take, ki se uč in se obnašajo trezno. Dosedaj so nam bili ti v zasmeš.

Pred leti sem vodil slovensko korespondenčno šolo. Vpisal se je med učence mlad fant iz nekega rudarskega kraja v Wyoming. Dobil je naenkrat veselje do učenja in se je v zadnjih šestih letih naučil angleščine, da hodi sedaj v javno višjo šolo. Pisal mi je, da se mu je šele tedaj odprl svet, ko je začel študirati. Takih fantov bi bilo lahko na stotine, ker prilike je dovolj.

Kar se tiče slovenskih čitalnic, dramatične in pevskih društev imam svoje posebne mnenje, ki ga težko izrečem v javnosti, ker me bodo nekateri zopet napačno razumeli. Pristavim samo to, da bi vsa ta društva morala imeti v programu, da se člani naučijo angleško, ker šele potem bomo tudemokrate in republikance do iz svoj jezik bolj ocenili.

Glede čitalnic imam akudeje pri čitalnici Slovenski Narodni Čitalnici. Za amerikanizacijo članov je dosedaj naredila malo. Naredila je pa veliko dobrega s tem, da je gojila svobodne ideje ter bila nekako središče dobromislečih Slovencev, katerim je ljub slovenski narod, njegova zgodovina in ki se zanima tudi za bodočnost. Skušali bomo vpeljati pouk angleščine in si nabavili več angleških knjig in mesečnikov, potem lahko pričakujemo še več uspeha.

H konec naj še enkrat poudarim, da je bilo med nami in po naših časopisih preveč pesimizma. Dokler se ne naučimo ljubiti deželo, ki nas hrani, se ne bomo naučili njenega jezika in njenih slogov, ne bomo postali državljani, in če smo državljani, ne bomo imeli nobene besede v javnosti, ampak se bomo še naprej lasali po časopisih in reševali svetovno politiko ter na stara leta morali iti v zavetišče ali hiralnico, ker se nismo znali in ne hoteli prilagoditi razmeram.

Nekateri uredniki in voditelji vedno apelirajo na rojake, da naj volijo delavske kandidate, ne vzgajajo pa ljudi, da bi postali državljani in se sprijaznili z Ameriko, ter tako včasih škodujejo lastni stranki.

ZAKAJ NE POMAGA AVSTRIJA?

V članku "Ameriški Slovenci na delo", ki se nanaša na izprošeno misel o denarnem prispevanju za uboge, od vojne udarjene rojake v stari domovini, piše "Glas Naroda" z dne 29. jun. tudi sledeče:

"Ali jim bo pomagal (namreč Slovence) morda Srb? Ne, ker mora sam skrbeti za svojo rešitev. Aliji mbo pomagal Rus? Ne, ker ima dovolj svojih interesov in ima v sedanjem času sam dosti potreb. Ali jim bodo pomagali zavezniki? Ne, ker nas Slovencev niso nikoli poznali in ker smo veliko premalenkostni, da bi nas sploh mogli poznati in upoštevati. Ali bo morda Slovencev pomagal Italijan, ki se je zagnal kot divja zver v našo zemljo, ali jim bo pomagala avstrijska vlada, ki ima vendar toliko sinov, da se za pastorko ali znanca ne more?"

Pisec teh vrstic v principu ne nasprotuje pomaganju revnim in nesrečnim rojakom, pa naj bodo v starem kraju ali v Ameriki. (Naglasiti je namreč treba, da med žrtvami industrijalne vojne v Ameriki je tudi dosti rojakov, ki zelo, zelo potrebujejo grotne pomoči.) Toda v začetni propagandi za to prispevanje se že pojavljajo slepilne fraze, ki naravnost izivajo na odgovor.

Res je, da Rus ne bo pomagal, Srb še manj in sploh zavezniki ne bodo pomagali bednim Slovencev v starem kraju. Kdo pa pričakuje pomoči od ruskega carja in njegovih kronanih prijateljev? In od Italije je seveda še najmanj pričakovati! Ampak — zakaj pa ne bi pomagala Avstrija?

Slovenci so vendar v Avstriji in še celo zvesti sinovi Avstrije — kakor jih imenujejo naši slovenski privrženici Francožofa! Bori se za Avstrijo in vse grozno trpljenje, kot je opisano, prenašajo za Avstrijo — zakaj jim ne bi torej pomagala Avstrija in sicer takoj? Kako je to, da so Slovenci "pastorki" Avstrije, ko smo pa čitali v starokrajskih listih, da so se na Dunaju in drugod divili junastvu hrabrih slovenskih fantov na bojiščih? Ako se torej Slovenci že do zdaj toliko pretrpeli za Francožofa in njegovo vladajočo bando, ali ni potem dolžnost — Francožofa, da jim sproti lajša položaj? In mar ni njegova prokleta dolžnost, da jim tudi po vojni pomaga, če ostanejo Slovenci še pod njegovo vladno?

Lahko pomagajo tudi ameriški Slovenci, kolikor se da, kadar bo vojna končana, ali po vsi pravici mora Avstrija prva pomagati, kolikor je pomoč sploh mogoča. Slovencekemu narodu v stari domovini so namreč zasekane rane, ki jih ne zacelijo Francožof, kajzer in ne vsi Rockefellerjevji milijoni; mrtvih, ki gnjujejo v Galiciji, Srbiji, ob Soči in na severnem Francoskem ne obudi več nobeno zlato. Sploh je vsa materialna škoda na Goriškem tako ogromna, da je ne popravijo milijoni dolarjev! In kje bodo pohabljeni in vdove ter sirote tistih, ki danes padajo za Francožofa? Mar bo Avstrija pahnila invalide na cesto, da bodo beračili od hiše do hiše s hrabrost-

imi medaljami na prsih? Res, kamnito srce bi moral imeti, komur se ne bi smilili ti reveži, toda dali bo dobra mati Avstrija brez area? In ali bo prijateljska Nemčija tudi brez area? Saj umirajo Slovenci tudi za kajzerja Viljema! To pričajo slovenski grobovi v Belgiji in v severni Franciji! Tako bogata Nemčija, ki lahko operira z vojno še 15 let — kakor se je bahal neki Vsenemec v Berlinu, — ne bo imela area za invalide in sirote, ki danes trpijo za njene interese?

Bodima odkritosrčni in ne varajmo se s frazami. Avstrija bo morala pomagati svojim narodom po vojni, ako noče, da ji ne propadejo do kraja. Kje bo vzela sredstva, to je njena skrb, ne naša. Ameriški Slovenci lahko pomagamo, toda če pošljemo stotisoč dolarjev in še več, bo s tem malo pomagano. Škoda in beda bo preogromna. Ali predvsem moramo videti, kaj bo storila Avstrija in potem šele je naša dolžnost! —k.

St. Louis, Mo.

Cenjeno uredništvo: — Ameriška republika je prosta dežela. V njenej konstituciji položaj je temelj prostemu gibu posameznika, kakor tudi široka pot osebnim nazorom. Osebnostni mišljenje ali politični nagon izkoristi lahko vsak po svoji glavi. To je v svojo izgubo, ali pa tudi lahko izerepa iz omejenih nevidnih elementov glavnice, katerega ga povzpne časosoma nad nižje sloje, da lahko postane njih gospodar, ali pa diktator, ne da bi v prvi vrsti vpošteval ljudsko voljo, ter blagor splošnosti.

S slinimi stvarmi bi se lahko prazno slamo mlatilo do ranega jutra, kar bi se nazivalo gluho snopje. Torej raje preidimo k stvari, da se čim prej zaključim, ako prav bode nekemu na srd. Ali vzde temu upam, da mi splošnost ne hode protivna!

V pred zadnji izdaji v "Glasilu" sem čital Jeremijevo lementacijo, katero je spisal g. Trček, urednik "Glas Naroda".

S člankom se je g. Trček popolnoma razgallil pred široko javnostjo: o tem ni dvoma, da se je pokazal kot človeka, kateri je prav slabo poučen o razmerah, katere vladajo v Združenih državah med našimi ljudmi. Ako bi bil on veterar v delavskih vrstah, bi ne mogel tako blebetati kot na primer: Ali nam nič vest ne očita, ko spimo pod streho in smo vsaki dan siti? — No, omenjena obsodba bi lahko veljala za nekatere stanove, to je za bankirje in naše častite katoliške pape, katerim sta beda in siromaštvo popol-

noma ptuja, nikakor se pa ne more omenjene obsodbe obesiti na široko javnost, najmanj pa na 90% slovenskih delavcev, živečih v tukajšnji deželi. Ako izjavim na tem mestu, da se nahajajo naše družine v tukajšnji deželi, katere so ravno tako siromašne in o-ropane vsega kot one v stari domovini. Za jednake vrste ljudi, ki imajo javna mesta, bi svetoval in tople priporočal široko življenjsko prakso, predno bi se jim dovolilo kakšno odgovorno mesto v javnosti, najmanj pa uredniški stolec. To trdim s stališča delavskih interesov, ker po zraku loveče fantazije nikakor ne morajo ublažiti svetovnega ali pa narodnega siromaštva.

Nezmislno je, če se v članku piše: "Če prav je sto strank med nami itd." Če se tako piše, je znamenje, da je članar slabo poučen o delavskem razvoju in solidarnosti. Delavci so spoznali, da se s starimi strankami in stari nazoru ne bode prišlo nikamor, zategadelj so se združili v stranki, v kateri se skupno bojujejo za poraz delavskih sovražnikov ali pa triumfalni izid proletarskega stremljenja.

Toliko v pojasnilo o naših neštetih strankah! Mogoče bi bila stvar dobila več odmeva, ako bi se naše občinstvo še prav dobro ne spominjalo kraljevskega daru, katerega je Mr. Sakser daroval v povzdigo črnega posla, katerega namen je držati delavske sloje v neprodinje-

temi, ter zadušiti v njih srečih vsako hrepenenje po boljšem življenju na temu svetu!

Ako hoče Mr. Sakser v bodoče imeti več ugleda v naprednih vrstah našega delavstva, svetujem mu, naj gre k onemu popu, kateremu je daroval \$2000 predkratkim, zahteva naj jih nazaj, naloži naj ono svoto na obresti do 1910., ter omenjenega leta na 1. najnika naj izroči omenjeno svoto z obrestmi vred nalašč zato odbranemu odboru, kateri bode porazdelil oni kraljevski dar med naše uboge mael dečke in deklice, da si bodejo lahko nabavili šolskih knjig, obleke, čevljev, ter drugih stvari, katerih siromašni stariši ne premorejo. Na isti dan naj tudi častno prekliče v vseh naših časopisih, da se je za vselej odpovedal, in nikoli več ne bode imel stika s črno rimsko gardo, katere je narodu bolj zoperna kot Plutev desni škrt —! Potem se mogoče znajo pota uglasiti, ter delavstvo mu bode bolj zaupalo. Znano je že vsakemu, da ni potrebno razbohariti kakšne kampanje med našimi ljudmi v svrhu nabiranja milodarov za svojece v stari domovini. Tega se gotovo vsak poedini zaveda, ter vsak po svoji moči pomaga v kolikor mu je sploh mogoče, ne da bi ga kedo k temu priganjal. Že nešteto stotakov je šlo v ta namen v stari domovino, akoravno niso zamamovani v Sakserjevi bačni knjigi! Monte Carlo.

Nervozni ljudje nam bodo hvaležni, ako jim naznamimo, da se jim bo zdravje čudovito sboljšalo in živčevja pokrepilo — ako uživajo SEVERA'S NERVOTON (Severov Nervoton) takoj na prvi prikaz živčne neprilike. To zdravilo je bilo že popolnoma prikuševano ter je izkazalo svojo vrednost pri zdravljenju živčnih neprilik. Donata hitro olajšbo v slučajih BUŠEVNE POTRTOŠTI, NESPEČNOSTI ALI INDETERMINIRANE ŽIVČNE OSEBNOŠTI, HISTERIJE ALI NERVOZNOŠTI. Cena \$1.00. Pišite po naš cirkular: "SEVEROV NERVOTON. — Kdaj in kako ga rabiti. Razpošiljamo ga zastonj. Severov pripravki so na prodaj v lekarnah vsesplošno. Zahtevajte Severovo Zdravilo. Omenite imi Severa, ter se s tem olajšate nespečnost. Ako ne morete dobiti Severove Priprave v vaši okolici, naročite jih od nas. Naslovite W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa.

Boj za življenje: V LEKARNAH TRINERJEVO AMERIŠKO ZDRAVILNO GRENKO VINO To sredstvo spravi v pravi tir in gibanja prebavljanja organe, ki opazuje vsled prenapetega dela ali iz drugih razlogov, z rednim čiščenjem nečistoče iz droba; s tem izboljša apetit, regulira prebavnost, popravi slabost, odpravi zapke in pokrepča telo. Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino regulira delo prebavilnatih organov. Uživajte to vino, kadar občutite izgubo apetita, slabost po jedi, napačno življenje, srčni in net, težki jezik, koliko in krče, zapke, občutnost, nervoznost, in tolesno slabost. To vino vam zagotovi pokrepčevalno spjanje in moč, da lahko opravljate svoje delo vsak dan. Stari ljudje bi morali imeti to zanesljivo sredstvo vedno v hiši za redno uživanje. Ženske, ki trpe na glavobolu in na drugih neprilakah, bi morale poskusiti Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino. Proti revmatizmu, bolečinam v križu, neurgilji, otečenim udom in otrplim zgibom se poslužite Trinerjevega limfenta. Mišice, oslabiljene vsled dela, je treba drgniti s Trinerjevim limfentom. Cena 25c in 50c v lekarnah. Po pošti 35c in 60c. Jos. Triner IZDELovATELJ CHICAGO, ILLINOIS. 1333-39 So. ASHLAND AVE.

EMILE ZOLA:

SMRT.

Za "Prosvjeto" prevel M.-k.

(Nadaljevanje)

Eno uro pred pogrebom so se ljudje že dreljali po stopnicah. Krsta je ležala med ozkimi stenami iz črnih zagrinjal, ki jih je spenjal voz iz srebrnih nit. Okrog so gorele sveče in mnogi veneci ter koptki so bili tam. Kdor je prišel blizu, je vzel škropilnico in blagoslovljene vode pri vsakem odra in pokropil truplo v krsti. Ob enajstih se je začel sprevod. Sinovi so vodili žalujoče. Za njimi so šli sodniki, bogati tovarnarji in ostala buržoazija v svečanih oblekah, korak za korakom, a medtem so pa streljali s oči med množice na obeh straneh ulice. Na koncu procesije stoji dvanaest kočij; gledalci so jih natančno prešteli in izrekli svoja mnenja o njih.

Bliznji pogrebel so pa pomilovali Charless, Georressa in Muriceja, ki so korakali v črnih suknh, v črnih rokavicah, s sklonjenimi glavami in z objokanimi očmi poleg krste. Sami pri sebi so pa mislili, da je pogreb precej razkošen. Mrtyaški voz je tretje vrste in vsa stvar bo stala več tisoč frankov. Stari notar je celo dejal s porogljivim nasmevom:

— Če bi madame Guerard sama plačevala za svoj pogreb, bi gotovo prihranila šest kočij!

Cerkvena vrata so bila zavita v črno platno, orglje so bučale in župnik je vodil obrede. Ko se je mošička pomikala mimo krste, so stali tamkaj trije sinovi v vrsti in stisnili roko vsakemu, kdor ni hotel iti na pokopališče. Celih deset minut so stali z iztegnjenimi desnicami in segali v roke, ne da bi opazili, komu jih stiskajo, gledajoči v tla in grizeči si ustne. Komaj so čakali, da se cerkev izprazni in je konec ceremonije.

Guerardova grobnica je na pokopališču Perre-Lachaise. Nekaj jih krene pek, drugi so se pa vozili v kočijah. Spreved je prekoračil place de la Bastille in savil v ulico Roquette. Mimoidoči so postajali in odkrili glave. Bil je bogat pogreb in delaveli so kar strmeli, ko so sedeli pred delavnicami in jedli klobase in kruh.

Kočno je zavil spreved na groblje in voz je obstal pred kapelo v gotskem slogu, ki ima na pročelju črni napis "Famille Guerard". Železna vrata s ornamentom so bila na stečaj odprta in notri je bilo videti majhen oltarček, na katerem so gorele sveče. Naokrog so pa cele vrste grobnic enake sorte in pešena pota med grobnicami so videti kakor ulice. Človeku se zdi, kakor bi gledal v pročelje mizarske delavnice, kjer se vrstijo predali in drugi izdelki. Pogled na krasne grobnice in spomenike je vabil navzoče, da si jih ogledajo, ko so hoteli po senčnih avenijah. Neka dama je celo stopila bližje in občudovala cvetočo vrtnico, ki je krasila grob.

Krsto so položili na tla in duhovniki so izmrmrali zadnje molitve. Nekaj korakov vstran so pa čakali grobarji v plavih uniformah. Trije sinovi so tiščali rute na obrabih in stekali. Zdelo se je, kakor bi kateri pogledal na odprto vrsto, kjer so grobarji odmaknili kamnito ploščo, in mrtvo tlo je bilo pri sre. Tam, v hladni senci, čaka tudi njih lažičke, kamor bodo prišli drug za drugim nekega dne. Prijatelji so jih odvedli proč, ko so se približali grobarji.

Dva dni pozneje so bili tri bratje v pisarni materinega odveta, kjer so se kregali, kričali s sobni in prisegali drug drugemu, da ne noben ne odstopi niti za cent. Zastoj jih je odvjetnik opominjal in svaril, da je njim v prid, če počakajo s prodajo posestva, in je pametnejše, ako se zlepa pobotajo. Bratje niso zaupali nikomur. Charlesu sta očitala ostala dva, da bi rad zopet vse pognal za svoje neumne iznajdbe, dočim sta on in Maurice padla po Georressu, češ da hoče vse zmetati v grio kakih igral, a Mauriceju sta prvi in drugi zabrusila, da ima najbrj zopet kako spekulacijo, ki bi požrla ves njihov kapital. Razšli so se stisnjenimi pestmi kakor največji nasprotniki.

V njih je vstajala mrtva žena s večnim strahom, da jo kdo oropa. Kadar denar zastrupi smrt, tedaj smrt prinaša sovražnost in nizkotočnost, ki drvi čez mrljice in grobove.

III.

M. Rousseau je bil dvajset, ko se je oženil s siroto Adelo Lemerleier, ki je bila osemnajst. Zložila sta skupaj sedemdeset frankov in začela trgovino. Sprva sta prodajala pisarni papir in pečatni vošek v kotu pod stopnicami. Potem sta najela majhno luknjo, kjer sta trgovala deset let, in zdaj imata prodajalnico s plamenim papirjem, šolskimi zvezki in podobnimi rečmi v ulici Clely; svojo trgovino cenita na petdesettisoč frankov.

Adela ni pri dobrem zdravju. Pravzaprav je po malo kašljala že od nekdaj. Težki zrak v prodajalni in večno sedenje za prodajalniško mizo ji ne prija. Zdravnik je povedal obema, da Adela potrebuje počitka in gibanja na prostom. Toda težko se je držati receptov ter vrste, če se pa želek muči s trgovino in podvoji vse sile, da pride več dobička. Adela je zmajala s glavo in rekla, da bo počivala in hodila na sprehode, kadar prodajalno trgovino in odide na deželo.

Rousseau je nemiren, kadar jo slučajno opazi, da je bleda s rdečimi pegami na likih. On ima seveda zmiraj preveč posla, zato ne more paziti na njeno zdravje. Včasih preteče tedni, da nimati sploh časa govoriti o čem drugem kakor o trgovini. Če pa slučajno zasliši njen suhi kašelj, jo ošteje, zakaj ne gre malo na sprehod. Navadno jo on spremlja, toda Adela pride domov še bolj utrujena in še bolj jo davi kašelj. Tedaj se pa zopet zgodi, da je v prodajalni veliko posla, in njena bolezen je pozabljena, dokler jo znova napade kašelj. Tako ja namreč v trgovini; človek utare, preden ima čas, da bi se spomnil na bolezen. Nekega dne pokliče Rousseau zdravnika in ga praša na samem, kaj je s ženo. Zdravnik se je sprva zvijal rekoč, da človek mora zaupati v

naturo in da je on videl že več ljudi, ki so osdravili, pa so bili še na slabšem kakor njegova žena. Rousseau je ispraveval dalje in zdravnik je končno priznal, da ima Adela jetiko že bolj v zadnjem stadiju. Moč je prebledel, ko je to zvedel. On ljubi Adelo že zato, ker se je toliko s njim mučila še preden sta jedla beli kruh vsak dan. Ona mu ni samo žena, temveč sodružica v trgovini, in on dobro pozna njeno nadarjenost za prodajalniško mizo. Ako je torej izgubil, bo predvsem trpela trgovina. Seveda, on zdaj ne more zapreti prodajalne in se emeriti; poguma je treba. Rousseau je skrbno zamočel, kar mu je povedal zdravnik, in delo v prodajalni je šlo kakor poprej. Čimbolj je tekel čas, tembolj si je zagotavljal, da se zdravnik radi smotijo. Na ženi ni videti, da bi bila slabša. Ako je res bolna, bo najbrj bolehal še dolgo časa, a medtem se bosta opomogla v trgovini. Včasih je pa bil prepričan, da bo žena vsakakor podlegla, in če je tako, on pač ne more pomagati. Pričakoval je nesrečo, ali v mislih je to nesrečo odložil na nedoločen čas.

Včasih ona vzdihne in pravi: — O, le počakaj! Kadar prideva na deželo, boš videl, kako bom zdrava... Moja Bog! Samo osem let morava čakati, ali čas gre hitro.

Možu se na misel ni prišlo, da bi morda takoj zaprla trgovino in se zadovoljila s tem, kar imata. Predvsem — Adela bi ne bila zadovoljna. Kadar se človek odloči, da prej mora biti toliko in toliko denarja na strani, tedaj mora čakati, dokler pride tisti čas.

Adela je že dvakrat obležala v postelji, ali vsakičrat je kmalu vstala in šla za prodajalniško mizo. Sočasno je so pa govorili: "Ženica ne bo dolgo" in niso se motili. Ravno ob času, ko je bilo treba izdelati inventar, je žena obležala v tretjič. Zdravnik pride, jo pogleda in podpiše recept. Rousseau-ja je skrbelo. Kaj če bi se zdaj bližala nesreča? Toda poplani je treba blago, v prodajalni je dela čez glavo, in komaj vjame zdajpazdaj pet minut, da jo pogleda. Navadno gre gori, kadar pride zdravnik, in z njim zopet odide; nato se zopet pokaže na trenotek pred večerjo, a ob enajstih svečer je tako utrujen, da se komaj zavleče v majhno sobico, kamor je postavil začasno posteljo. Bolni ženi streže dekla po imenu Françoise. Orda je ta Françoise s dolgimi, koščenimi rokami, in tako neusmakna! Z bolno ženo ravna surovo. Kadar prinese medicino, tedaj godrnja, ropoče in razmeče vse po sobi, ki je polna navlake. Steklenice leže povsod, umivalna posoda ni nikdar čista, in prašina obleka vsi po stolih, da ni kam položiti noge, ako kdo stopi v sobo. Adela se pa ne pritožuje in je zadovoljna, če potolče v pestjo na steno, ako se dekla ne pokaže na njen klic. Françoise ima še drugega dela; podati mora prodajalno, kuhati gospodarju in razentega je treba oblikati razne tovarnice v okolici. Gospodinja torej ne more zahtevati, da bo vedno čepela pri nji. Saj ji postreže, kadar je treba.

Adela je ležala in premišljala o trgovini. Vsek večer je ispravevala, koliko je prodanega in kako gre kupčija. Inventar je je zelo mučil. Kadar je spregovoril gori v njeno sobo, ni nikdar govorila o svoji bolezi, temveč računala sta, koliko bo dobička. Najbolj jo je bolelo, ko se je on potolče, da bo slabo leto. Stirinajseto frankov je že manj dobička kakor lani. Vročina jo je stresala, toda ona še ni posebila, koliko blaga sta naročila zadnji teden; čisto natančno je znala, kako stoji račun. Če se je soproj zadržal pri nji, ga je opominjala, da je treba iti v prodajalno. On ji ne more pomagati, če tam sedi, a trgovina pa lahko trpi zaradi tega.

— Pojdi dol, dragi! Jaz ne potrebujem ničesar, zagotavljam ti. Pa ne pozabi naročiti pišank; šola bo kmalu odprta in jih nimamo dovolj v zalogi.

Dolgo časa je skušala ignorirati svoj položaj. Vedno je upala, da bo vstala drugi dan in šla na svoje mesto za prodajalniško mizo. Delala je celo načrte: ako vstane kmalu, tedaj pojdetaj v nedeljo v Saint-Cloud, kjer se bo spočila v senci košatih dreves. Še nikdar ni tako kopnela po gozdu in drevju kakor zdaj. Toda nekega jutra se je obrnilo na hujše. Ko je tako ležala sama s odprtimi očmi, se je naenkrat zavedla, da bo morala umreti. Ves dan je molčala, gledala v strop in mislila in mislila. Zvečer je pa ogovorila soproga, ko je prišel za par minut, mirno kakor da bi mu pokazala račun:

— Čuj, jutri pripeljal notarja. Tukaj je eden pav blizu, v ulici Saint Lazare.

— Zakaj notarja? — se čudi Rousseau. — Ali je že tako pri kraju?

— Morda ni! Ali meni bo zelo odleglo, če vidim, da so najine stvari v redu... Saj veš, vzela sva se, ko nisva imela ničesar, in sicer pod pogojem, da vse, kar pridobiva, bo najina skupna lastnina. Zdaj imava nekaj denarja in jaz nočem, da bi te moji sorodniki nadlegovali... Moja sestra Agata ne zasluži niti trohice, in jaz bi rajša nesla vse s seboj, kakor da bi ona kaj dobila.

Adela se ni dala pregovoriti. On mora iti takoj jutri po notarja. Moč je res šel, in ko je notar spisal oporoko, je moral Adela vse natančno razložiti, dokler ni bila zagotovljena, da je oporoka neovrgljiva. Po odhodu notarja se je Adela vpravljala v postelji in zadovoljno mrmrala:

— Zdaj lahko umrem s veseljem... Res sem zaslužila počitka na deželi, toda ni mi žal, da ne pojdem. Ampak ti podčes... Obljubi mi, dragi, da pojdeš v ravno tisti kraj, ki sva ga izbrala, čim prodajalno trgovino, tam blizu Meluna, kjer je rojstni kraj tvoje matere... Veselilo me bo...

Rousseau se bridko zajoka, ali ona ga tolaži. Svetuje mu celo, da bi bilo dobro za njega, ako se kmalu oženi. Samo paziti mora, da dobi pametno žensko svoje starosti, ker mlada dekleta se mošijo z vdovi in zaradi denarja. In imenuje postarano deklo, ki jo dobro pozna in čista. Z njo bo gotovo srečen in ona, Adela, bo srečna zadnji trenotek svojega življenja, ako se bo ravnal po njenem nasvetu.

(Dalje sledi.)

Adam in Eva.

(Iz bodoče biblije.)

V silnem prevratu prirodnih sil se je rodila zemlja. Med pljuškanjem ognjenotekoče lave, ki se je neprestano dvigala v silnih, žarečih stolpih in padala različe v morju plamena in isker, med gromenjem in treskom, kakršnega ni še nikar slišalo človeško uho, in med večnimi oblaki plina, ki je puhtel iz ognjenovalovitega površja zemeljske oble, je potekla prva doba. Nastal je mir in v tem miru je preteklo milijone let. Plinovi oblaki so počasi izginili in lava se je strdila. Polagoma je nastala skorja, sprva mehka in pogrezajoča, toda sčasom vedno bolj trda in stalna. Pojavila se je voda, ki je v začetku obilovala vse zemeljsko površino. Pretekla so stotisočletja. Iz vode so počasi nastajali otoki in otoki so se širili v kontinente; otoki in kontinenti so se prva pogrezali, ali polagoma je nastajala trdna suha zemlja.

V plinu, v lavi in v vodi je pa bila že od začetka — kal življenja. In ko so bile razmere ugodne, ko so bila tla pripravljena, je kal vzklija, se je razvila in razporedila. Pojavilo se je življenje in v vodi in se je oblikovalo in oblikovalo v raznih oblikah, raslo in se množilo. Življenje je vedno, kakor je spov in sila večna, nima začetka ne konca, samo njegove oblike nastajajo, se izpreminjajo in izginjajo. In tako se je življenje razporedilo po morju vse zemeljske krogle, in ko se je ocelala voda iz otokov, je življenje ostalo na suhem in zaplodilo nove oblike. Tiste dni je vladala tropična klima (vroče podnebje) mase po vsem planetu in mlado življenje je bujno raslo. Morje je mrgolelo enostaničarjev, dvoštaničarjev, koraljev, primitivnih živali razne vrste in rib; na suhem je poraslo tropično rastlinje z velikimi prozornimi listjem in v sencah tega rastlinja je mrgolelo dvoživk.

Čas je bežal in s časom se je izpreminjalo življenje. Iz dvoživk so se razvili plazavci, sprva majhni in potem večji in večji, ki so dosegli višev v ogromnih dinosaurov, kolih kostnjaka danes gledamo v muzejih. Življenje se je dalo, splošno in oblikovalo v različnih oblikah, kakor so pač zahtevali pogoji tal in podnebja. Razvilo se je rastlinstvo v tisočeri vrstah in razvilo se je živalstvo v vrste v vrsto do opice. Končno se so pojavile človeške opice — najvišja živalska rasa pred človekom.

Čas je hitel kakor še danes. Zopet je preteklo milijone let. Zemlja je med preživela kritično časa. Prišlo so dobe-prirodnih revolucij. Tropična klima se je umikala proti ekvatorju in v sedanjih smernih pasih je postajalo hladno. Prišla je ledena doba — teška doba za življenje. Morja ledenikov so se valila iz severa po mokrem in suhem in življenje je pričelo obupni boj za obstanek. Rastlinstvo je poginilo, živalstvo je bežalo proti jugu, kamor ga je gnal instinkt samozdravne. Veliko živalij je na begu poginilo in še danes se najdejo ostanki teh bitij, pretvorjenih v kamen globoko v skalovju. V Sibiri so celo našli velikanskega mamota (predhodnika današnjega slova) z mesom in kožo, ki se je ohranil v ledu.

Živalmi so se umikale tudi človeške opice in iskale zavetja v toplih, južnih krajih. Ker je pa katastrofa ledena dobe prihajala počasi, se je vršilo živalsko izseljevanje stopnjema, to je rod za rodom, ki se je spotoma naseljeval po krajih, kjer so bile ugodnejše razmere za živč. Na ta način so se espile cele jate človeških opic in se rasle po novih kontinentih, ki se niso bili naseljeni.

V tistih časih je bilo, ko je prišlo večje krčelo človeških opic iz severa v kraje, ki danes leže ob Sredozemskem morju. V tem krčelu je bila tudi opica po imenu Eva, ki je bila še samica. Eva je bila iz dobre in talentirane rodovine. Njen oče je znal poiskati najboljše orehove in najslajše korenine, s katerimi je krmil svoje otroke, in to je delal na tako prebrisan način, da ni mogel nihče izmed njegovih rojakov zaslediti, kje on najde tako dobro zalogo hrane. Eva je podedovala precej očetova prebrisanosti, a razentega jo je narava obdarovala še z drugimi lastnostmi, ki jih niso imele druge opice.

Tako na primer je imela Eva izredno gladko kožo z zelo fino in redko kosmatino. Na to svojo lepoto je bila ona jako ponosna, ki so bili bolj porašeni. Druga Evina čednost je bila, da je že od mladega sovražila plezanje po drevju. Tiste dni so namreč človeške opice še občutile težkočo hojo po dveh; navadno so poskušale že v zreli starosti in to le zdajpazdaj, bolj za kratek čas kakor iz potrebe. Ni se čuditi, da je šlo težko. Stara hrbtnica se ne da vpogniti in takrat se ni dala vzravhati. Ali naša Eva je že od mladega skakala po zadnjih nogah in s tem se je privadila, da sploh ni več mogla hoditi po štirih kakor drugi. In tudi to jo je navdajalo s ponosom, da je zaničevala tiste, ki so okrog nje lazili po vseh štirih.

Dalje je imela Eva izredni dar jezika. Opičji jezik v tistih časih je mogoče štel kakih petdeset besed in še tiste besede so bile bolj podobne cviljenju, kakor pa govornjenju. Eva je pa govorila gladko in razločno, da se je vse čudilo; stariim izrazom je dodajala nove besede v kratkih slogih, ki so se lepo vezali.

Vse te vrline so pa Evi tudi škodile. Sočasno, slasti ženske, so sovražile njeno lepoto. Imenovali so jo izdajalko svojega rodu, ker zaničuje lepe stare nazore, šege in navade. Pikali so jo, kjer so mogli.

"Proč, nesnaga!" so vpili sočasno, ko je Eva priskakljala na dveh nogah in se kitila s figovim listjem, katerega je ljubila že iz otroških let. Ali ona se ni zmenila za to. Bila je svojevlečna, trmoglavna in čimbolj so ji nagajali, tembolj je tekala po dveh, gladila svojo fino kožo in žvrgolela z donesnim glasom, češ, kaj so nji mar stari življenski nazori. Ona hoče živeti na nov način!

"Kaj bo z najino hčerjo!" je vzdihoval oče, ko mu je že presedala Evina ošabnost.

"Jaz ne vem. Zdi se mi, da ne bo nič dobrega iz nje", — je odgovarjala mati, ki je bila tudi v skrbeh.

Eva se pa ni zmenila za stara dva.

"Pustila me!" se je navadno odrezala. "Vidva še na vesta, kaj me čaka — še pomoma bosta zame!"

Eva je imela prijateljico, kateri je bilo ime Kača. Dobra prijateljica ji sicer ni bila, kajti nevoščljiva ji je bila vsled njene lepote, kakor vse druge, ali prikriji je znala svoje notranje čuvstvo in občudovala je Evine vrline bolj odkrito, zato ji je Eva več zaupala kakor komu drugemu.

Nekega dne sta sedeli pri studencu in se ovijali s figovim listjem. Tedaj je rekla Eva Kači: "Oh, kako bi mogla le dobiti moškega, ki bi bil močan, mlad popolnoma razvit in zdrav! Takoj bi šla z njim. Veš, jaz bi rada rodila otroka, ki bi bil nekaj več, kakor so naši opičarji."

Eva je govorila zelo poetično, kar ni bilo v navadi tiste dni. Kača se čudila Evinim besedam, kajti o takih stvareh še ni govorila.

"Veš kaj, Eva" — je odgovorila Kača in pomežiknila — "jaz vem za blago, ki ti menda ugajalo tvojim željam. Fantu je ime Adam in čedna postava. Močan, velik, žilav in čisto malo kosmat med prednjimi nogami; skoraj ima tako gladko in čisto kožo, kakor ti. Če se z njim vprežeš v jarem, boš gotovo dobro vozila. Vedno se pritožuješ, da vai hripavo govorimo, toda Adam je izjema. Saj pravim — kakor nalašč zate! Ali naj ga pripeljem zvečer na trato k studencu?"

Kača je solila svoje besede s surovimi opakami, ki se pa niso štete tiste dni tudi med ženakami za nobeno sramoto ali neotesnost.

"O, kako si dobra!" je vzkliknila Eva. "Le pripelji ga!"

Tistega večera so imeli na trati sestanek Eva, Kača in Adam. Zadnji je prišel na dveh (zadnjih) nogah in prednjo, desno in precej kosmato je pomolil Evi, katero je ona stisnila.

"Vesel me, da te poznam!" je zapel Adam z zvinkim glasom in Evi se je tajalo srce veselja, da govori tako čisto in tako olikano. Poredneč je celo razčesal svoje kuštrave lase na čelu, kar še ni bila navada med opičarji.

"Ali si zadovoljen, Adam?" je vprašala Eva, ne da bi čakala kakšnih ljubezenskih ceremonij. "Tukaj je moja prednja taca", je prikimal Adam in ponovno po-

dal nogo v znamenje, da je z vsem zadovoljen.

"Vseci se k meni na travo, dragi, da se malo pogovoriva. Ti, Kača, se pa zdaj odstrani! Ne potrebujem te več."

Kača se hripavo zasmeje in odide po širih v grmovje.

"Hodiš li vedno po dveh?" je začne Eva.

"Da, veščidel, razen kadar se skrivam", odgovori Adam.

"In govoriš li zmiraj s tem čim stiš glasom?"

"Zmiraj, razen kadar sem prehlajen."

"Ali ti je kaj znano o evgenizmu?"

"Evgenizem? Ne poznam ga še, toda zdi se mi, da poznam njegovo sestro."

"Ti me ne razumeš, Adam. Pogledj, kako je naš opičji rod grozno sanamrjen in nazadnjaški! Z besedo "evgenizem" jaz smatram novo načelo, na čegar podlagi se lahko zaplođi boljši rod."

"Razumem, razumem!" — kima Adam, dasiravno ni razumel niti trohice tega, o čemur je žvrgolela učena Eva.

"Dobro torej; v tebi vidim znamenja, ki upam, da bodo povzdignila naše potomstvo."

"Za potomstvo jaz ne dam pikavega lesnika — ampak, draga moja Evica, če ti je prav, bodiva svoja!"

Eva ga je sumljivo pogledala. Zablelo jo je, da ne razume Adam, ali noče razumeti njenih nazorov o boljšem potomstvu. Zato ga je hotela še dalje skušati in zvijati.

"Meni bi bilo prav," — nadaljuje ona — "ali ne vem, kaj počeš moja mati. Ona hoče, da ostanem doma in vse žive dni pomivam kokosove lupine."

"Tako! Potem pa pobegni s menoj!" se odreže Adam živo in krepko.

To je ugajalo Evi. Tiste dni še ni bilo nikjer slišati, da bi bil ženin pobegnil z nevesto proti dovoljenju matere. Adamov radikalni nasvet je bil dokaz, da je tudi on naprednega mišljenja, kar se je lepo vjemalo z njenimi novimi nazori in takoj je privolila.

Ampak kam naj gresta? Zunaj gozda, kjer so bila opičja kraljišča v vrhovih dreves, je bila krognikrog velikanska, divja planota, tuji gozdovi, naznani krajci, ki so polni divjih zveri in sovražnih opic. Boriti se bosta morala sama za obstanek in to bo oviralo, če ne docela ogrozilo njune načrte za mirno družinsko gnezdo.

Tedaj se je Eva spomnila Kače. Dobra prijateljica, ki jo je seznanila s Adamom, ima gotovo še kako dobro misel. Da, Kača bo vprašala za nasvet. Z Adamom se je pa dogovorila, da pobegneta naslednjo noč.

Drugi dan se je Eva govorila s Kačo. Zadnja je bila seveda najbolj pripravljena pomagati. Povedala je Evi, da zna za lep prostor, ki je oddaljen en dan hors od opičje naselbine. Krasni prostor je to, obdan krognikrog z visokimi skalovjem, in tam rastejo drevesa z najslajšim sadjem; studeneč je tudi tam in dovolj je god, sladkih korenin in kokosovih orehov. Tam bosta lahko živela v miru po načrtu svoje življenja, ali ne bo našel in varna bosta pred sovražnimi silami. Do solz ginjena Eva je vroče stiskala Kačine tace.

Zvečer sta Adam in Eva pobegnili iz stare opičje naselbine. Potihoma sta se splazila izpod obljudenih dreves in Kača je stržila, da ne bi kdo šel za njima. Zunaj gozda se je Kača poslovila. Zelela je jima zdravje in srečo in Evi je izročila nekaj jabolk, da ne bosta lačna na dolgem potu.

Zaljubljeni par je srečno potoval vsa noč in ves drugi dan, in preden je zatonilo solnce, sta prišla na obljubljeni kraj.

Zares je bil lep kraj. Bila je majhna dolinica kakor kotel med visokimi gorami; krognikrog so bile globeli, iz katerih so se vpenjale visoke, sive skale tvoreče naturno trdnjavo. S težavo sta Adam in Eva preplezala globel in skale in za seboj zadelala vsak sled. V skriti dolinici sta pa našla celi gozd sadnega drevja z najslajšim sadjem in orehi, celo polje jagod, bister studeneč, mehke zelene trave in sploh vse, kar si je mogla pozeleti tedanja človeška opica. Eva je dala svoji novi domovini ime Rajski Vrt in Adam je bil zadovoljen s tem imenom.

Takoj sta si naredila bivališče na tleh — po modernem nazoru — hišico iz vej in mahu, krognikrog sta pa zasidrala brljan.

Zares je bil lep kraj. Bila je majhna dolinica kakor kotel med visokimi gorami; krognikrog so bile globeli, iz katerih so se vpenjale visoke, sive skale tvoreče naturno trdnjavo. S težavo sta Adam in Eva preplezala globel in skale in za seboj zadelala vsak sled. V skriti dolinici sta pa našla celi gozd sadnega drevja z najslajšim sadjem in orehi, celo polje jagod, bister studeneč, mehke zelene trave in sploh vse, kar si je mogla pozeleti tedanja človeška opica. Eva je dala svoji novi domovini ime Rajski Vrt in Adam je bil zadovoljen s tem imenom.

Takoj sta si naredila bivališče na tleh — po modernem nazoru — hišico iz vej in mahu, krognikrog sta pa zasidrala brljan.

Zares je bil lep kraj. Bila je majhna dolinica kakor kotel med visokimi gorami; krognikrog so bile globeli, iz katerih so se vpenjale visoke, sive skale tvoreče naturno trdnjavo. S težavo sta Adam in Eva preplezala globel in skale in za seboj zadelala vsak sled. V skriti dolinici sta pa našla celi gozd sadnega drevja z najslajšim sadjem in orehi, celo polje jagod, bister studeneč, mehke zelene trave in sploh vse, kar si je mogla pozeleti tedanja človeška opica. Eva je dala svoji novi domovini ime Rajski Vrt in Adam je bil zadovoljen s tem imenom.

Takoj sta si naredila bivališče na tleh — po modernem nazoru — hišico iz vej in mahu, krognikrog sta pa zasidrala brljan.

Zares je bil lep kraj. Bila je majhna dolinica kakor kotel med visokimi gorami; krognikrog so bile globeli, iz katerih so se vpenjale visoke, sive skale tvoreče naturno trdnjavo. S težavo sta Adam in Eva preplezala globel in skale in za seboj zadelala vsak sled. V skriti dolinici sta pa našla celi gozd sadnega drevja z najslajšim sadjem in orehi, celo polje jagod, bister studeneč, mehke zelene trave in sploh vse, kar si je mogla pozeleti tedanja človeška opica. Eva je dala svoji novi domovini ime Rajski Vrt in Adam je bil zadovoljen s tem imenom.

retek je čas in Eva je poročila. Silno sta ga bila veselje cele dneve sta čepela v zehišči in občudovala sinčka, bil tako močan, lep in čisto edino na prsih je imel malo kosmatine. Jokal je pa s čim glaskom — čisto drugače, kakor navadni opiščji otrok. Sploh bilo na detetu malo ali nič o-gega.

"Ali ni lep naš prvorojenec?" vsa srečna vzključila Eva in dala ponosno: "Poždravljen ti nisi izmed zanikruih opic in zanikruih novoga, višjega roda!"

Adam pa se ni povsem osvojil novega ideja.

"Jaz hočem da mu je ime Lev," je dejal z očetovalsko avto-riteto.

"Nikdar!" je odločno protesti-rala Eva. "Požabi enkrat za vse-va živalska imena, Adam! Po-žabi na stare opišče nazore, na-čimnaske in gnjile! Ali ne vidiš, je najin sinček nekaj povsem-vega? Mar ne opaziš, da ima-odko kožo brez kocih in čist, ra-čje glas? To znači opica, ni več-čbar! Zato zasluži povsem novo-ime, ime, ki se bo pristajalo nje-ovemu novemu rodu — ime, ki-bo nikdar izbrisanu in po ka-rem se bo imenovalo vse nje-go-potomstvo... Jaz odločno ho-čem, da bo najinemu sinčku ime-lev — in njegov rod se bo-enoval človeški rod. Tukaj v-rajskem Vrtnu naj zraste in-čvi v krogu svojih bratov in se-ter, od tukaj naj širi svoje iz-ano potomstvo in nikdar ne sme-iti v dotiko s staro opiščjo nasel-ovo, da bi zvedel, iz kako nizke-zanikarne rase je prišel!"

Adam je strmel nad tvrdovrat-stvo svoje žene Eve. Novo ime-ni šlo v glavo, toda končno se-udal.

"Pa naj bo na tvoje, Eva! O-čje se sicer dober za tvojo mo-orno poskušnjo, ampak vedno-ni si želel sina, ki bi se imeno-čl Lev —"

"Ti nisi vreden, da si oče temu-čimnitemu otroku!" je zavpi-razjarjena Eva! "Da se ne mo-čstrestiti svojih starih in črvi-ih idej! Ampak potolaži se —, nadaljevala mehkejšo —" po-čpi, prepusti meni to vzvišeno-člo in enkrat boš še ponosen...-čaji tvoje ime zraven mojega!-ena ostane zapisano za vse več-čase v zgodovini novega člove-čnega rodu."

Adam je ubogal in živela sta-čno. Človek je rasel in se raz-čjal krepko. Eva ga je takoj od-čadega učila hoditi samo po-čeh in ga je oblačila v suknjico-čfigovega listja, da mu je ohr-čala gladko in nežno kožo.

Adam in Eva sta imela še več-čnov in hčera. Vsi otroci so bili-čredno brhki in nadarjeni. Ko je-človek odrasel, se je oženil z naj-čarejšo sestro in Rajski Vrt je-čl k malu zelo obljuden. Dolinica-čbi pretresna in Človekov rok se-črazcepil na več jat, ki so se raz-čple na vse vetrove za novimi bi-člišči. Potemci prvega človeka-čkončno obljudili ves svet.

Pisec Gregor Korobač pl. Gajzla.

V zračnih viševah, na Male Kav-ke dan, v letu prestopnem 1916.

Gregor, specialni reporter Prosvete, vernim in nevernim Tomašem, ovcem, backom in kozlom, blagoslov vseh bogov od Zeusa, do Baha in velemogočnega \$\$\$ in poljub lepe Venere naj počiva nad vami!

Moja poročila so visoko vzvišena nad vsakim dvomom, kajti vzeta so iz sinjih višav, kamor ne sega prah nečimernega sveta, niti cenzorjev svinčnik in še manj krepeči tolstih policajev. Kako sem prišel v posest zrakoplava, ali za cash ali na puf, to je postranskega pomena. Glavno je, da isti prekaša vse Copeline, Fokerje, Taube in Bleriote, ker je nastal iz križanja vseh teh plemen, od katerih je podedoval vse dobre lastnosti; slabe pa prav nobene. Poleg vseh najmodernejših zrakoplovskih instrumentov, ima na krovu pritrjen velikanski Xray daljnogled, ali da se po slovensko izrazim, šternkukar, 42 centimetera kalibra, kterega je možno poljubno obračati, na vse štiri strani sveta in nebes. Vidi se lahko z njim prav natančno, kaj počne Jehova z depešami, ki mu jih pošiljajo po special delivery, kronani klavci iz evropskih me-unic, kot Vilše, Franejože, Nik, Yik, Nande itd. Vidi se lahko prav do podstrešja sedmih nebes, kjer čepi prerok Mohamed, ako mu zale hurijske prižigajo zlat njegov čibuk. No in da se še toliko lažje opazuje vse važne in nevažne dogodke tega puklastega sveta, pa če se tudi vršijo za zaprtimi vrati, razume se samo ob sebi, ker šternkukar je Xray vrste, kot sem že povedal.

Pretečen mesec sem bil jako busy. Prve tedne sem krožil samo nad Chicago. Saj je bilo toliko zanimivosti. Na 3. junija vlekla se je po downtown preparedness pa-rada, dolga 11 ur. Marširalo je ba-je 130 tisoč hrabrih vojniki in junakih squaw, gledalcev je pa bilo nad en milijon, ne vstevaj me-ne. No sem si mislil, če bi adjale navdušenim maršarjem prišel po-ziv, da je domovina v nevarnosti in da naj zadenejo puške na rame in gredo umret za domovino, (kar je baže tako sladko) kam dol med meksikanske kakte, — ej kako hitro bi se armada 130 tisoč skr-ččila na 1300, ali pa še celo na ne-srečno številko 13. In tistim tolst-štvicim, noseči male zastavice, pa-čdlo bi navdušenje najbolj globo-ko below zero! — Na voglu Jack-son in La Salle St., prekipevalo je navdušenje najvišje. Namenim moj šternkukar in opazujem. Ka-čarkoli je prikorakala četa would be vojniki obožena z ameriš-čimi zastavicami, do vogla, zorihi so navdušeni bojni klici, godba je zasvirala in visoko v zraku zapla-čpolale so zvezde in proge. Ko se oziram po specialnem vzroku te prekipevalne navdušenosti, opa-čim v oknu neke pisarne, drugega nadstropja, stasovito American Beauty, ponosno in samozavestno, kot boginja Svobode, ali Ivano d'Arc. Vsa je bila zamaknjena v pa-rado, deklica gotovo ni zapazila, da so ravno njeni lepi, beli izred-no visoki čevljički povod vse-stranskega navdušenja in tisoče-rih glasnih, bojnih vsklikov. Ej, sem dejal, kako čudno pač nekteri preparedness razumejo!

Od 7. pa do 10. junija krožil sem skoro neprestano nad Colise-um in Auditorium gledališčem, kjer ste se vršili konvenciji re-publikanske in progresivne stran-ke. Ne daleč od tam, pa so žumela krila legijonov, pa ne angeljev, ampak bitij, o katerih trdijo, da so z dinastijo angeljev v sorodu, ne povedo pa, ali s tisto, ki je ostala lojalna staremu Jehovi, ali z ono, ki se je spuntala in jo je sveti Mi-ke pognal — i no, saj veste kam! Kratko rečeno, zborovale so su-fragetke. Da li je bilo njih simbol petticoat, ali hlače, tistega jaz ni-sem mogel videti, ker kadarkoli sem nameril svoj šternkukar na Blackstone ali Princess gledali-šče, pokazal mi je moč postavne rde-čje zastavo z napisom: danger! in jaz sem si mislil, safety-first, ter hitel opazovati puffyfooting repu-blikanskega in progresivskega di-rindaja.

Največ špasa je bilo, ko so na-meravali elefanta in bulmusa vpreči v ene telege, da bi skupno vlekla prezidentov kolesej v Be-

lo hišo. Vkljub temu pa da se imeli najete najbolj izvršene krotilce zverin in najbolj zmoglo gromovnike, padarje, zagovarja-če in vedeže, poskus sparti slona in bulmusa, ni ušel. Ostajajo jim ni drugega, kot vpreči vsakega v posebno cizo.

Pa se je v eno teh presidentijal-nih ciz vsedel sodec Hughes v dru-gega pa pukovniče Roosevelt, nek-er sta jo ucvrila na dirkalšču. Kdor odnese venec v tej tekmi, dobi ta-di prvo nagrado, namreč prosto stanovanje, oziroma kot, v beli hi-šiči strica Sama, nekaj nad 12 tiso-čakov regularne mesečne plače in še kak bakšiš po vrhu. Komaj je malo potihnilo huronsko vpitje Is-raela v Chicagi, oglasil se je iz St. Louisa glasen i-a, i-a in kmalu nato je prikopal korenjaški don-keky istrijansko-kraškega tipa, s tretjo predsedniško cizo, katero je vodil kočijaž Wilson, v proštrano areno, nakar se je dirka pričela s vso brezobzirnostjo. Teddy je Oy-ster Bays je pričakoval, da ga be-čdo množice sprejele s hozano in palmovimi vejami, ter da bo od Triglava do Urala, od Rocky Mountains, pa do tje, kjer je bil doma blagopokojni newjerseyski vrag, odmeval samo en klic: Al-lah je eden in Roosevelt je njegov prerok, ni ga boga razem Allah! in ni ga preroka čez Teddyja! Ker pa je nevažni narod molče šve-ččil gum, je razjarjeni Teddy po-kazal zobe, skočil s cize in pustil ubožega bulmusa, da s prazno ci-zo fura v Washington, ali pa se pridruži Hughesovemu elefantu, če za Wilsonovega burota ne ma-ra. Tako se je ločila duša od tele-sa bulmusovske stranke in prese-čliti se je morala v Nirvano, v ne-žni mladostni dobi štirih let. Da je naš Prešeren zdaj tukaj, gotovo bi ji zapisal na gomilo, kot svo-ječeno Pepelčici:

Tu bulmusovka leži,
Ker ji vsi homeopati
Niso mogli pomagati.
B'la nje smrt je silica kaše:
Tri molitve očenaše!
O, prevroča kaša je že mnogim
čikodovala, ne le Pepelčici in Ted-čdyju! Mika me iti pogledaj kako
se zalagajo z vročo kašo begohra-čnovci na ruskopoljskih stepah,
kako se davijo č nje Tavtovi v če-čmovini usarješje in kako stopa-čstari lijak Carranza, doll ob Rio Grande, okoli aklede vrele kaše,
iz Unele Samovega kotla — am-čpak moj zrakoplov preti s štraj-čkom, ker ga že celo dopoldne to-člašim z impotirano lurško vodo in
krvavim švicom sv. Johance iz
Vodie, mesto da bi mu kupil
čtamperl gasolina. Pa le počakaj-čte, vsaj en teden, da se vroča ka-čša v mojem žepu ohladi, ko poba-čšem moj prvi honorar, potem mu
kupim galon gasolina in še frakel
importiranega brinjeveča (a la
Horwat) po vrhu, nakar poletiva
zopet v daljni beli syet. De tačes
pa lahko kaše pija, kdor hoče.

Grega Korobač, pl. Gajzla.

LEKTOR UPRAVNIŠTVA

Čenjeni naročniki "Prosvete" naj vzamejo v poštev, da bodo ve-čno pri pošiljanju spremembe naslova omenili stari in novi na-slov.

Vse one naročnike, ki so poslali naročnino sedaj zadnje dni, prosim-čo, da malo potrpite, ker nam je nemogoče jih tako hitro uvrstiti v naslovni imenik in to valed pra-čnika in rano tako tudi v tiakrni-čnico mogli tega tako hitro izvrši-čti. Naročili smo nekaj številč več,
da jih bomo poslali onim, ki jih
ne bodo dobili pozneje, ko se bo
vse uredilo. Skušali bomo vstre-čti vsem.

Prvi na svetu.

"Nikdar nisem delal veliko vršča, da bolan svet našenem, da Bolgarski Krvni Čaj kupi in ga pošlje, vseeno je pa isti danes pri-čjubljeno zdravilo pri stotisočih bolnih, ker ima vsa ona dobra svojstva, koja mi v naših oglaših s njem popisujemo," govori H. H. von Schliek, tovarnar Bolgarskega Krvnega Čaja, kateri je v stalni zvezi s stotisoči bolnih in kateremu je naš rojak Josip Njil-čak, 129 E. 92 St. Chicago, Ill., pisal:

"Vzajem si prostost zopet na-čroditi eno čkatljo Bolgarskega Krvnega Čaja, ker sem se sam že prepričal, da je to najbolje zdra-čvilo na svetu.

Rabil sem že vsakovrstna zdra-čvila, a vse brez uspeha, samo v Bolgarskem Krvnem Čaju mor-čam trditi, da zavzema prvo me-čsto med vsemi zdravili!"

Eno veliko čkatljo Bolgarskega Krvnega Čaja, ki traja za 5 me-čncev za 1 dolar v gotovini, Mo-čney ali ekspres order ali pa s podvzetjem kamorkoli pošljemo.

MARVEL PRODUCTS CO.

8 Marvel Bldg.
PITTSBURGH, PA.

Ako hočete pošiljatev osigurati pošljite 10c. več.

(Advertisement).

POZOR ROJAKI!

Čenjenim rojakom, ki so me povpraševali za slovensko sv. pi-smo in vsem rojakom po E. D., ki šelite sv. pismo v hiši imeti, na-znanjam, da jih sedaj imam.

Celo sv. pismo starega in nove-ga zakona v eno knjigo vezano, ki obsega 1040 strani. Cena \$1.50 s poštnino vred, brez poštnine \$1.25.

Rev. Jos. Wolf
1260 E. 59 St.
Cleveland, Ohio.

Vse matere se grobokopkinje

60 odstotkov smrti med otroci za-čkrivijo bresbršne matere. Zdra-čvje vaših otrok je odvisno od vaše skrbi.

Ako hočete ohraniti otroka pri zdravju, imejte vedno v hiši ste-čklenico zdravilo "Kopp's Baby's Friend", ki se je pokazalo v za-d-čnjih štiridesetih letih kot najbolj-čše sredstvo zoper razne otroške bolezni kakor so krči, zapeka, dri-čska in teškoče, ki nastajajo ob dobavi zob.

"Kopp's Baby's Friend" lahko do-čbite za 25 centov steklenico, ali kakor že veliko steklenico hočete, v vsaki lekarni in v drugih večjih prodajalnicah. Nikarje jemati no-čbenih nadomestil te vrste.

Če pa ne morete dobiti tega iz-čvrstnega sredstva v bližnji lekar-čni, pošljite nam 25 ali 50 centov v poštnih znamkah in mi vam pošljemo.

Kopp's Baby's Friend Co.,
YORK, PA.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA

Čenjeni bratje tajniki in sostre-čtajnice, kakor tudi posamezni čla-čni in naročniki, naj blagovolijo pošiljati vse spremembe naslovov članov in članic, kakor tudi naslo-čve nove sprejetih članov in čla-čnic in ravnotako imena in naslove izobčenih, črtanih in odstoplih članov in članic, upravnistvu Prosvete da se naslovnik pravil-čno uredi in ne bo pozneje nepo-črebnega sabavljanja. Blagovolite to upoštevati.

Izvir bolezn.

Pet in devedeset procentov vseh bolezn ima svoj izvor v pre-čbavljalnem sistemu, pravi profes-čor Charcot. Iz teh kratkih besed slavnega zdravnika lahko spozna-čmo, kako važno je, da imamo pre-čbavljalne dele v dobrem redu. To-črej, kakor hitro opazite kak ne-čred pri vašem apetitu ali v moči, poskusite Trinerjevo američko grenko vino. Sčisti vaše prebav-čljalne organe hitro in varno, od-čstrani vso nečistost iz vašega te-člesa, vam povrne apetit, pomaga prebavi in ustvari novo energijo. V želodčnih, jetrnih in v boleznih prebavljalnih organov, ima vselej dober učinek, ker prinese pomoč. Cena \$1.00. Po lekarnah Jos. Tri-čner, Kemist, 1333-1339 S. Ash-čland Ave., Chicago, Ill.

Če je mišičje okorelo, radi tre-čdega dela ali revmatizma, najpo-čtem namazati s flanelo na boleč del, potem pa drgnite a Trinerje-čvijo linimentom v kožo. Cena 25 in 50c, po lekarnah, po pošti 35 in 60 centov.

Enakost revežev in siromakov.

Prisega, ki jo prisечеjo zvezni članki, pričinja:

"Jaz, Louis D. Brandeis prise-mu svečano, da bom pravičen ne-čde na osebe in enako pravičen-čvežen in bogatinom, itd."

Neki detroitski kapitalistični be-čvnik vprašuje, zakaj se tako posebno prisego zahteva od sod-čnika in tudi ne od predsednika čsenatorja? Vzroki za to so v ro-peljski navadi, v podkupova-čju sodnikov, ki je bilo v navadi, čda so izdelali ustavo Združenih-čdržav. Francis Bacon je bil spo-čnan krivim, da je jemal pod-čkupnino.

Ali danes je stvar drugačna. Čandanes ne bo noben siromak-čprisel tako daleč s tožbo, da mu-čdo pravico deliti najvišji zvez-čni sodniki. Prisega ima v dana-čšem sistemu le še simboličen-čpomen.

Če hoče kdo predložiti svojo-čpovedo najvišjemu sodišču, da gre-čvar pravilno skozi vse nižje in-čstnce, mora imeti par tisočakov.

Združenih državah živi do-č 100,000 ljudi, ki nimajo sred-čev, da bi svoje zadeve predložili-čskemu višjemu sodišču, še manj-č pa najvišjemu zveznemu sodišču.

To so fakta, ki se ne dajo vti-čgniti.

Naznanila in vabila

Cleveland, O.

Pozivljam člane dr. Slava, št. 173 S. N. P. J., da se gotovo vde-čležijo prihodnje seje dne 16. ju-člaja, ob pol devetih dopoldne, ker popoldne imamo skupni pik-čnik vseh društev, v korist šolske-čga poslojpa. Zatorej vsi na sejo.

Ob enem opominjam člane, da-čo pravem času plačajo svoj ase-čsment; zadnji dan je 24. v mese-čcu. Člani vpoštevajte to obvesti-člo. Jaz se moram ravnati po pra-čvilih in kdor ne bo pravočasno-čplačal svojih prispevkov, mora-čbiti pripravljen na posledice, ki-čizvirajo iz tega. Pripiše naj jih-čpotem sam sebi.

Jos. Frankovich, tajnik.

Cleveland, O.

Tem potom naznanjam članom-čdruštva "Primož Trubar," šte-čv. 126 S. N. P. J., da priredi naše-čdruštvo izlet na Reharjevo ferm-čvo v Euclid, O., v nedeljo 30. ju-člaja t. l. Sklenjeno je, da mora-čvsak vzeti vstopnico za veslečo, ki-čbo stala 25c, pa naj se izleta-čvdeleži ali ne.

Apeliram na brate, da se pri-čhodnje seje dne 16. julija v obil-čnem številu vdeleže, ker bomo-čvolili veselilni odbor in več drugih-čvažnih reči imamo na dnevnem-čredu. Imamo člane, ki se po celo-čleto ne pokažejo na sejo in se-čsebno taki naj se te seje zaneslji-čvo udeležijo, da bodo slišali pol-čletni račun in drugo o napredku-čdruštva in jednote.

Joseph Pogačnik
6516 Metta Ave, Cleveland O.

PROSVETA prinaša splošno-čvesti, zanimivo-čvesti in lepe povesti vsak dan, ne-čme ob sredah. Naročite se!

Na znanje pošiljateljem denarja v staro domovino!

Valed negotovega dostavljanja počta, ki je namenjena iz Amerike v Avstrijo in Nemčijo ter narobe, sprejemamo denarne pošiljateve do preklica le pod pogojem, da se valed vojne izplačajo mogoče s zamudo. DENAR NE BO V NOBENEM SLUČAJU IZGUBLJEN, AMPAK NASTATI ZAMOREJO LE ZAMUDE. Mi jamčimo za vsako denarno pošiljatev toliko čaša, da se izplača na določeni naslov. Istotake nam jamčijo samseljive američke banke, s katerimi smo sedaj v zvezi radi vojne, in radi popolne sigurnosti pri pošiljanju denarja.

K: 100 . . \$14.00 K: 1,000 . \$139.00

TVRDKA

FRANK SAKSER

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

GRAND OPENING

mejnih popolnoma na novo urejenih prostorov na Lawndale Avenue blizu 43. ceste.

v soboto in nedeljo 8. in 9. julija

Rojakom se priporočam za obilno poset, sčeti ob nedeljah, ko pridejo izlete v okolice.

FRANK VIDMAR
LYONS, ILL.

Lawndale Avenue, blizu 43. ceste

Opomba: Vzemite katerokoli pošiljno karto de 48. in 38. ceste, kjer vasopite v Berwyn-Lyons karto ter se poljete do bronca, od koder imate dva bloka južno do mone.

OBLASTI EDUVIENIH DRŽAV REDNO PREGLEDUJEJO DENARNI ZAVOD.

PRVA-DRUGA NARODNA BANKA

V PITTSBURGHU, PA.

SPREJEMAJO DENAR NA ULOŽKE IN PLAČUJEMO OB-REŠTI. — ULOŽKE IZPLAČUJEMO BREZ KAKE ODPO-VEDI.

INOZEMNI ODDELEK BANKE.

Zdaj pošiljamo v staro domovino pod garancijo

100 Kron za \$14.00

POZOR: Denar pošiljamo v kraj brez posredovanja drugih bank. Denarne pošiljateve za slovenske kraje izplačujete v našem imenu ljubljanske podružnice C. KR. PRIV. KREDITNEGA ZAVODA ZA TRGOVINO IN OBRT NA DUNAJU.

FIRST-SECOND NATIONAL BANK

CORNER FIFTH AVENUE AND WOOD ST. OF PITTSBURGH.

Pišite po tiskovine za pošiljanje denarja v stari kraj. Kuverte in papir vam pošljemo takoj brezplačno na vaš naslov.

Lezimo poslojpa.

PRVA-DRUGA NARODNA BANKA

V PITTSBURGHU, PA.

SPREJEMAJO DENAR NA ULOŽKE IN PLAČUJEMO OB-REŠTI. — ULOŽKE IZPLAČUJEMO BREZ KAKE ODPO-VEDI.

INOZEMNI ODDELEK BANKE.

Zdaj pošiljamo v staro domovino pod garancijo

100 Kron za \$14.00

POZOR: Denar pošiljamo v kraj brez posredovanja drugih bank. Denarne pošiljateve za slovenske kraje izplačujete v našem imenu ljubljanske podružnice C. KR. PRIV. KREDITNEGA ZAVODA ZA TRGOVINO IN OBRT NA DUNAJU.

FIRST-SECOND NATIONAL BANK

CORNER FIFTH AVENUE AND WOOD ST. OF PITTSBURGH.

Pišite po tiskovine za pošiljanje denarja v stari kraj. Kuverte in papir vam pošljemo takoj brezplačno na vaš naslov.

Lezimo poslojpa.

ROJAKOM NA ZNANJE.
 Cenjenim rojakom v Chicagu in bližnji okolici naznanjam, da sem prevzel dobroznano gostilno Jazbee in Omaha, bivši Martin Potokarjev Place, na 1625 S. Racine Ave., ter se jim priporočam za obilen obisk. Točil bom najizbornejšo pijačo ter vsakemu kar najboljše postregel.

JOE PITT
 (Jos. Pungaršič)
 1625 S. Racine Ave., Chicago, Ill.

DR. ADOLF MACH
 SOBODRAVNIK
 Uradne ure: 9 do 12 dop.
 1 do 6 pop. 7:30 do 9 večer.
 Ob nedeljah po dogovoru.

3801 S. Lawrence Av. vagon 26 St.
 CHICAGO, ILLINOIS.

CAS.
 Edina Slovenska revija
 izhaja mesečno na 36 straneh
 in velja za vsa leta \$1. —
 Čas. 2711 S. Millard Ave,
 Chicago, Ill.

Za farme in zemljišča
 ob lepih cestah, blizu železnice, rodovitna zemlja, vgodno podnebje, dober trg, izvrstna prilika za živinorejo, svinjerejo in kurjad, se obrnite na rojaka

Win. Brunschmid,
 farmer,
 Jump River, Wisconsin

PAZITE
 na vsi letodec in kupujte le najboljša jamaška Kalifornijska vina in šganje.

ČENA: F. O. B. V CHICAGO

Za belo in rdečo vino.

1 galon sodček.....	\$1.50
5 galon sodček.....	\$6.25
10 1/2 galon sodček.....	\$11.25
20 galon sodček.....	\$23.25
40 galon sodček.....	\$45.00

Kalifornijsko šganje iz raznovrstnega nadija po \$2.00, \$3.00 in \$4.00 galona.

Naravnite zaboj 12 steklenic (linaga (Trestor) Tropinjeva za \$10.00

Ne odlašajte, naročite še danes pošlito Money ali Expressi ček s naročilom.

Jos. Bernard
 DEPT. Z.
 1903 Blue Island Ave.
 Chicago, Ill.

Ne prezrite tega!

Prodajam Columbia grafone, ter slovenske in drugojezične plošče. Isto tako ure, varilice, ter raznovrstno slastno in srebrino.

Glase in članice S. N. P. J. opozarjam posebno na lično izdelane prtljane in obocke z znakom S. N. P. J. Pišite po cenik.

ANTON J. TERBOVEC,
 P. O. Box 1, Cicero, Ill.

Emil Bachman
 2107 So. Hamlin ave., Chicago, Ill.

Največja slovenska trgovina na STAVI, REZALJE, KNAPI, KAPE, PRIZAJI '24 v Ameriki.
 Pišite po cenik, ki je v vsaki slovenski trgovini.

Pouk v angleščini in lepomislu potom dopisovanja.

Ali bi radi znali angleško govoriti, brati in pisati?
 Ali imate veselje do angleščine in se ne znate učiti?
 Ali vam ni znano koliko velja angleščina nam tujcem v tej deželi? Naj pomislimo, da denar, ki se žrtvuje za samo izobrazbo, je najbolje naložen, in ne vzame ga kriza, ne vojna. Pišite za brezplačna pojasnila na

Slovenian Correspondence School
 6119 St. Clair Ave., Cleveland O.

— ZA VERBINO OGLASOV je vrednostno le toliko odgovorno, kolikor določa zakon.

NAZNAVILLO.
 Cenjenim rojakom in rojakinjam širom Združenih držav priporočam, da si kupijo od mene **BRINJEVO OLJE.** Kuhano je bilo v starem kraju iz pravih brinjevih jagod. Prodajam ga v steklenicah po 40c. Naročilu je treba priložiti denar ali pa poštne znamke. Za naročila se priporoča:

FRANK ŽLEBNIK,
 329 W. Poplar Street,
 CHISHOLM, MINN.
 (Advertisement.)

RAD BI IZVEDEL
 za naslov Johna Grohar, doma je iz Vencarja pri Škofji Loki, ako kedo iz med cenjenih rojakov ve za njegov naslov ga uljudno prosim, da mi ga naznani ali pa naj se mi sam prijavi.

JERNEJ BERTONCELJ,
 P. O. Boulder, Wyo.

POPRAVLJAM
 slovenske kakor tudi vse druge harmonike. Izdelujem nove mehove od 7 do 9 dolarjev in nove kavčke s ponikljanimi okovi, zunaj so prevlečeni z usnjem, znotraj z žametom po \$6.00.

ANDREJ KUCLER
 01438 W. 14 Pl. Chicago, Ill.
 Delo trpežno in zanesljivo. Cenje nizke!

Proletarec
 je slovensko glasilo socialistične stranke v Ameriki. Vsak delavec in rojak, ki se zanima za socializem, bi ga moral redno štati pravo sliko socializma.

Naročnina znaša \$2.00 na leto, \$1.00 za pol leta.
 Naslov: PROLETAREC
 4008 W. 31st St.
 CHICAGO, ILLINOIS.

Sposidite si
UNDERWOOD TYPEWRITER
PISALNI STROJ

Splošno priljubljen pri vseh pisateljih s pisalnim strojem ki ga poznajo.

Lahko urejen -- njegova podlaga. Rabijo ga vse večje korporacije.

To je pisalni stroj, ki ga boste gotovo kupili.

KNJIGA
Pot k zdravju

bode kmalo pošla, kateri rojakov jo še nima, naj jo čim prej naroči. — Pošilja se brezplačno in poštne prosto. —

Ta knjiga poučuje kako se čuvati pred različnimi boleznimi in kako že obstoječe z malimi stroški odstraniti. Ona je koristen svetovalec za moža in ženo, deklico in mladeniča.

Pismo z različno pisanimi imeni in naslovi pošiljajte na:

The Partos Pharmacy
 160 — 2nd Ave. New York, N. Y.

VELIKI SLOVENSKO - ANGLEŠKI TOLMAČ Knjiga vsega poleg slov. angl. slovnice, slov. angl. razgovore za vsakdajno potrebo, navodilo za angleško pismo, spisovanje angleških pism in kako se postane ameriški državljan. Vrhu tega ima knjiga dodaj največ slov. angl. in angl. slovar.

To je najboljša in najbolj popolna knjiga za priučenje angleščine in ne bi smelo biti slovenskega naseljence ki bi te knjige ne imel.

Knjiga trdi in okusno v platnu vezana (430 strani), velja \$2.00 in je dobiti pri

V. J. Kubelka,
 408 W. 145th St. New York, N. Y.
 Pišite po cenik slovenskih knjig

Uljijske smodke najfinejša kakovosti z znakom S.N.P.J.

Uvože vrste po 5 in 10c -- izdeluje po getimerno nizki ceni 1.5% od običajne vrste gro v rezervni fund S. N. P. J. Pismo na naročila se izvršuje točno po C. O. D. Naroča se na minj let 1000 smodk po 5c ali 500 po 10c.

Podpisane smodke in bratstvo podjetelj! Vprašajte za cenik!

John Breskvar
 1000 St. Clair Ave. N. E., Cleveland, O.

Dr. Richter's Pain Expeller za revmatično bolečino, za bolečino otrplosti sklepov in mišic.

Pravi se dobi le v navitku, kot vam kaže ta slika. Ne vzemite ga, ako nima na navitku naše trine znamke s ščeno.

55 in 50 centov v vsaki lekarni, ali pa naročite si naravnost od

F. Ad. Richter & Co.
 74-80 Washington Street,
 New York, N. Y.

James F. Stepien, predsednik.
Christian E. Walleck, I. podpreds.
Emanuel Beranek, II. podpreds.
Adolph J. Krassa, blagajnik.

AMERICAN STATE BANK
 1838-37 Elm Island Ave., blizu 18-ste ulice,
 CHICAGO, ILL.

Glavnica in prebitok \$500,000.00

ODPRTO: Pondeljek in v četrtek do 8 1/2 zvečer, vse druge dneve pa do 5 1/2 popoldan.

POZOR!
 Radi nestalnosti cen kronске vrednosti, nam je nemogoče odrediti stalno ceno. Pošiljali bodemo denar še nadalje po najnižjih cenah tekoče vrednosti kron. Uprajajte, ali nam pa pišite za ceno, večje svote se po nižjih cenah.

Pošiljamo denar v stari kraj in jamčimo, da se pošteno izplača ali pa Vam vrne.

Direktna svota s Prve Hrvatske hranilnice in posojilnice v Zagrebu in njenimi podružnicami,
 Pošiljamo denar vojnim vjetnikom v Srbijo, Rusijo, Anglijo in Francosko. Govorimo vse slovenske jezike.

Izvirno potrdilo
 (ORIGINAL RECEIPT)

Ki nam ga pošlje poštni urad iz starega kraja, priča vsakemu, da je denar, poslan naslovniku, bil izplačan. Potrdilo je podpisano od osebe, ki ste ji poslali denar in ko ga mi dobimo sem, ga hranimo za to, da se lahko vsak pošiljalec sam prepriča o prejemu poslane svote.

Cene po dnevnem kurzu.

KA DENAR JAMČIMO VSAKEM SLUČAJU!
 Probitok in glavnica \$669,672.99. Hranilne ulogo \$4,687,208.83

Pišite nam v vašem materinskem jeziku na

KASPAR STATE BANK
 1900 BLUE ISLAND AVENUE, CHICAGO, ILLINOIS.

Edina Slovenska Tvrdba
 Zastave, regalice, znake, kape, pečate, in vse potrebščine za društ. in jet.
 Delo prve vrste. Cene nizke. Slovenske cenike pošiljamo zastonj.

F. KERŽE, 2711 So. Millard Avenue, Chicago, Ill.

Največja slovenska tiskarna v Ameriki je
NARODNA TISKARNA

2144-45-46 Blue Island Avenue, Chicago, Illinois.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društvo in trgovoe. "GLASILO" se tiaka v naši tiskarni.

Zapomnite si

rojaki, da Amerikanec ne more biti Kranjec, če se prav sedemkrat na glavo postavi; to je gola resnica. Vsak vesten in soliden trgovec se drži tudi resnice s tem, da ponuja in prodaja svojim odjemalcem to, kar v resnici importira. Tega gesla se drži širom Amerike znana in edina samostojna slovenska importna trgovina A. Horwat, ker piše na svoja steklenice "Krajski importiran brinjevec, Slivovec ali Tropinovec, katerega v resnici importira." Sedaj se te pijače ne more dobiti in staroga kraja, jaz je imeno pa se obilo na rokah od preja. Vlada Zedinjenih držav vsacega strogo kažuje, ki bi skušal prodajati navadno, blago za importirano.

In vender je najti pri nas mnogo takih ljudi, ki ponujajo obinstvu vrano šljivko, ki pijejo na steklenice: Kranjski Brinjevec, samo da medseje odjemalcem pokaže v oči in v nosu ljudi slepije s takimi besedami. Jaz prodajam tudi tak brinjevec, ki ni importiran po \$4.50 zaboj, na galone pa po \$1.75 Double Stamp 100% katere vrste ga hočete.

ANTON HORWAT, importir in trgovec s šganjem na debelo.
 Telefon: Canal 2974. 1827 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Frank Stonich
 brat staršev Jacoba in Johna Stonicha, se priporoča cenjenim rojakom širom Amerike.

Kadar potrebujete ali kupujete slastno a. pr. ure, varilice, prtljane, brošče itd., se obrnite nama, kar boste dobili blago prve vrste.

VSE GARANTIRANO!

V enigi imen znahe, prtljane, privlačne, brošče raznih jedrot in svota.

FRANK STONICH
 7 W. Madison St., Saving Bank Bldg., Room 605, CHICAGO, ILLINOIS.

VSAKEMU KORISTNO.

PRODAJAM
 Za \$1.50 naredim vam 100 BUDDO VINO SODČEK PO... \$1.50
 pol pisalnega papirja in 100 kvart v vašim tiskanim imenom in naslovom; pišite po vrzvo. Pošljem ga prosto.

NIKE ČHRAŠEK, Box 102,
 VAN VOORDE, PA.

A. W. EMERICH
 Vinska trgovina in distilacija iznajdi
 1826 St. Clair Ave., Cullinwell Bldg.,
 CLEVELAND, OHIO.

NEBO
 CORK TIP CIGARETTES

Edino radi tega želimo, da kadite NEBO cigarete, ker so narejene iz boljšega tobaka, kakor druge cigarete — zato so te tudi boljše.

Popolnoma naravno je, da hočete najboljše, ki z morete dobiti za svoj denar, ali nečete?

Ako pa hočete, potem kupite NEBO cigarete.

BOLJŠI TOBAK NAREDI TE FAMOZNE.

Vredne kupone za gotov denar ali darila.

R. Lorillard Co., Inc. Established 1760

